XVI. évfolyam 44. szám

Ára: 1 forint

1960. november 3.

Ludas Matyi

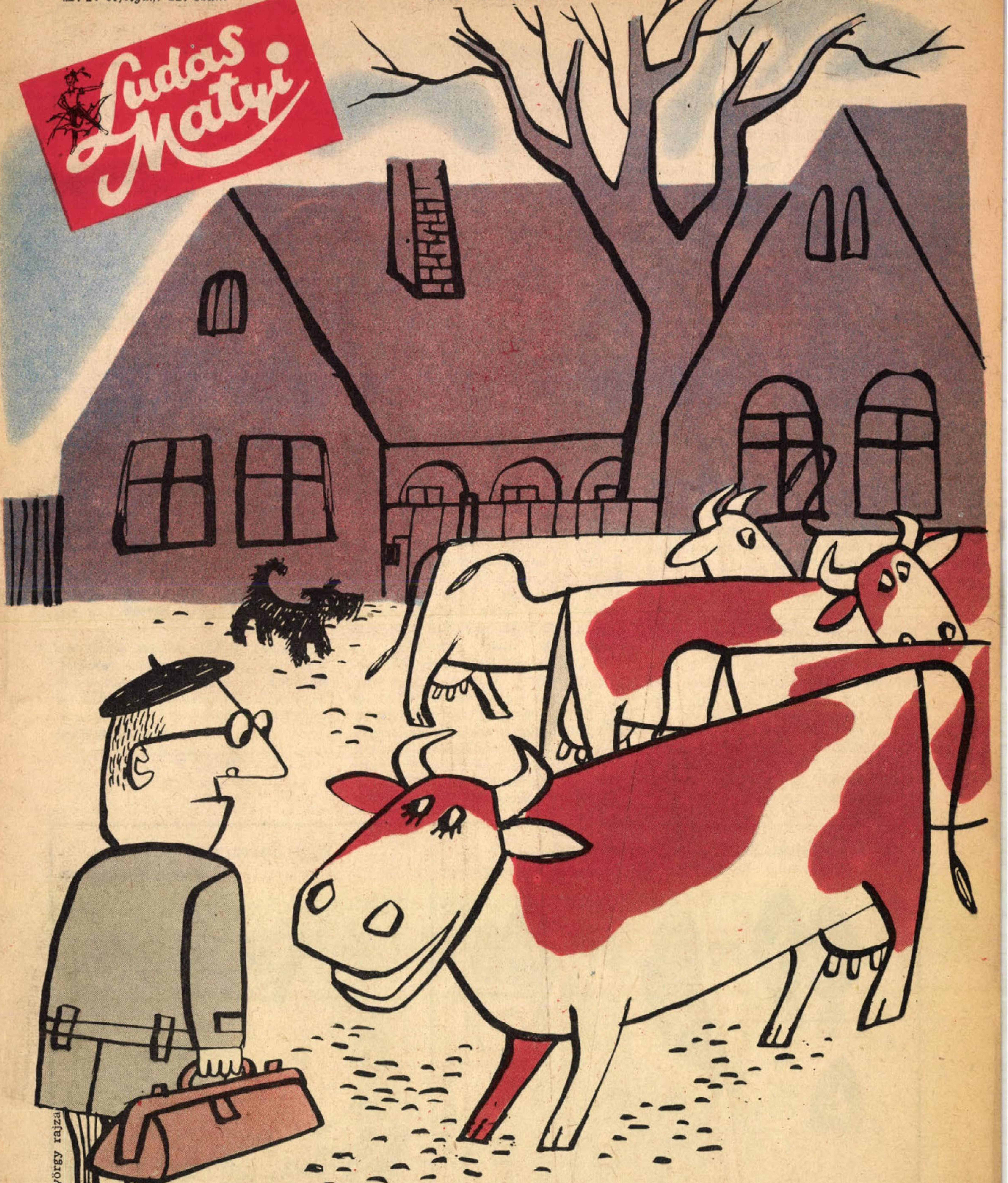

Várnai György rajza

— Jó, hogy találkozunk, állatorvos úr! Van valami új külföldi gyógyszere?

ŐSZI GONDOLATOK A TÉLRŐL

Még nyílnak a völgyben a kerti virágok, de már nem sokáig, és ebből kifolyólag már most ideges vagyok a rövidesen bekövetkező téltől. Nem szeretem ezt a teljesen értelmetlen évszakot, legfőbb ideje lenne végleg beszüntetnünk. Felelősségem tudatában állítom, hogy semmi szükség sincs a télre és ezt hajlandó vagyok bármikor a szemébe is megmondani. Utálom a havat, jeget, zimankót, a hófedte csúcsokat, amelyek büszkén néznek le rám és a síkos járdát, amelyen alázatosan esek hasra. Utálom az olvadást, a latyakot, amikor az utakon a hó úgy néz ki, mint egy nagy adag piszkos fagylalt. Tudom, hogy az egész télnek az az oka, hogy a föld forog, de ha így van, inkább ne forogjon, üljünk össze, kedves olvasók, találjunk ki valamit, az lehetetlen, hogy ennyi okos ember, élén velem, ne találjon ki valami jó megoldást.

Tudom, vannak, akik azzal érvelnek, hogy „a télnek is megvannak a maga szépségei", de higgyék el, embertársaim, ezekből az opportunizmus beszél. Az ilyen mondásokat a megalkuvás szüli, ez éppen olyan, mint amikor azt mondják, hogy „nincs kár haszon nélkül". Hogyhogy? Hiszen ha így áll a helyzet, akkor az a szerencsés ember, akit minél több kár ér. Annál több haszna lesz. És minél nagyobb a kár, nyilván annál nagyobb a haszon. Ha teszem azt, az embert csak úgy szórakozottságból pofonvágják az utcán, az csak kis üzlet, de ha kirabolják, megszökik a felesége és elcsábítják a lányát, az már igen... Ennyi kárból aztán annyi haszna lesz, hogy csak győzze.

Nem szeretem a telet, mert szenvedek tőle. Erre meg azt mondják, hogy „a szenvedések tüzében edződik a lélek". Ez megint jó dolog. Akarja ön, hogy edzett lelke legyen? Akkor ne sajnálja azt a kis szenvedést. Felemelő érzés lehet például, mikor valakinek a fogát húzzák, és miközben a lelke edződik, ordít, mint a sakál. Miért ne? A télnek is megvannak a maga szépségei.

Általában ezek a mondások gyakran idegesítők, a téltől függetlenül is. „Jobb ma egy veréb, mint holnap egy túzok." Ez is jó nagy szamárság. A túzok ugyanis gázlómadár, szóval gyönyörű a perspektíva. Verebet enni vagy gázlómadarat. Én a magam részéről túzokban legjobban a mákosrétest szeretem. Persze, lehet, hogy ez a veréb—túzok-hasonlat nem is annyira az evésre, mint inkább valami más dologra vonatkozik, teszem azt, az ember ballag a fák alatt, miközben felette verebek csiripelnek holmi pajkos célzattal...: ez esetben tényleg még mindig jobb ma egy veréb, mint holnap egy túzok. De a legjobb szorosan a fal mellett menni.

Mindegy. Utálom a telet, amelynek dere már amúgyis megüté fejemet, úgyhogy ez részemről — miként egy hajdani katonatársam mondotta — csak *visszmajor*.

Darvas Szilárd

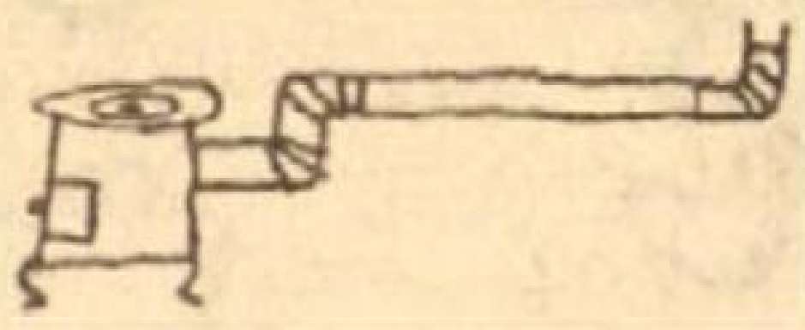

Ravasz sikkasztónő

Hegedűs István rajza

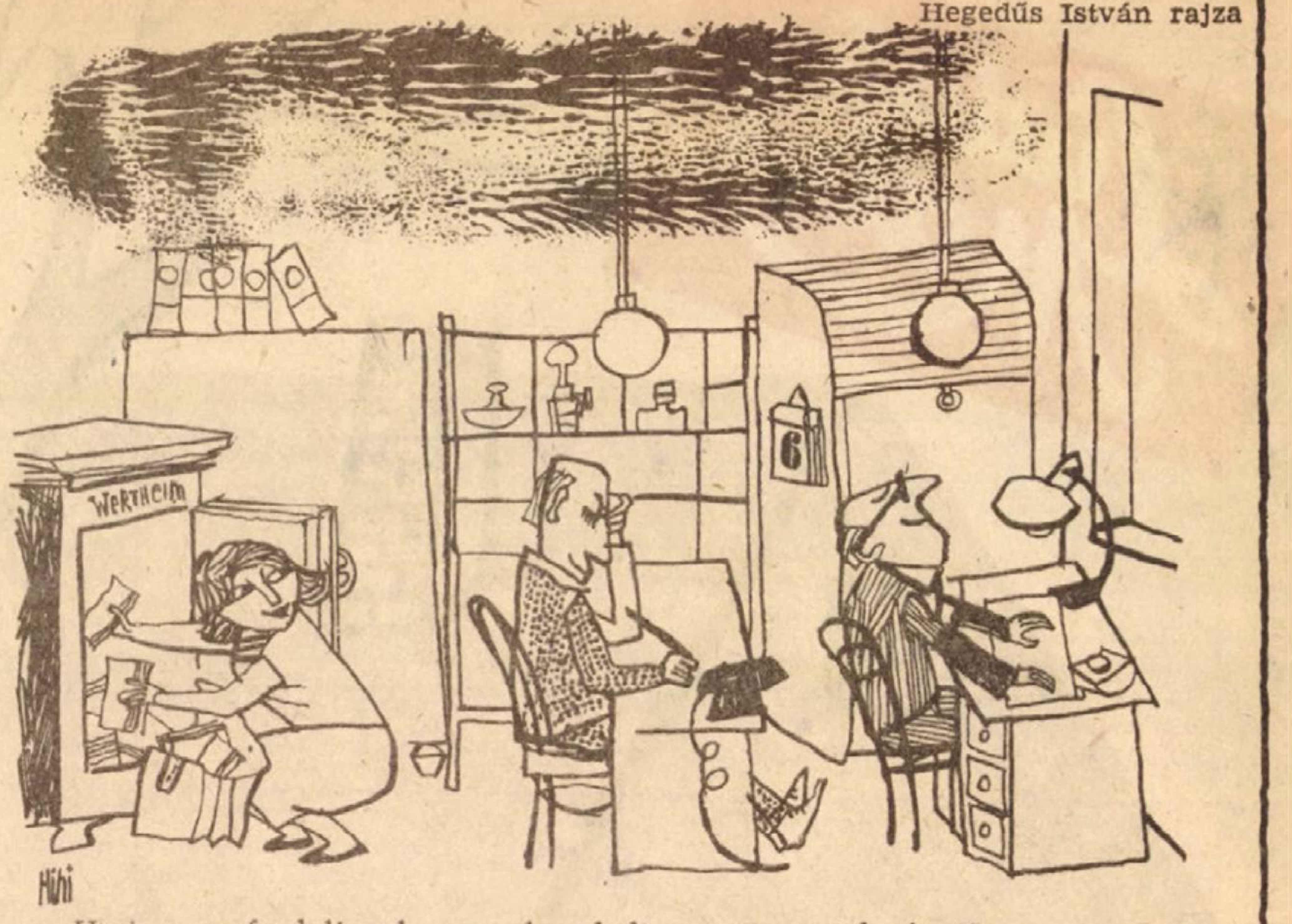

– Uraim, ne forduljanak meg, leszaladt egy szem a harisnyámon...

Előállították az olcsó atombombát

Vasvári Anna rajza

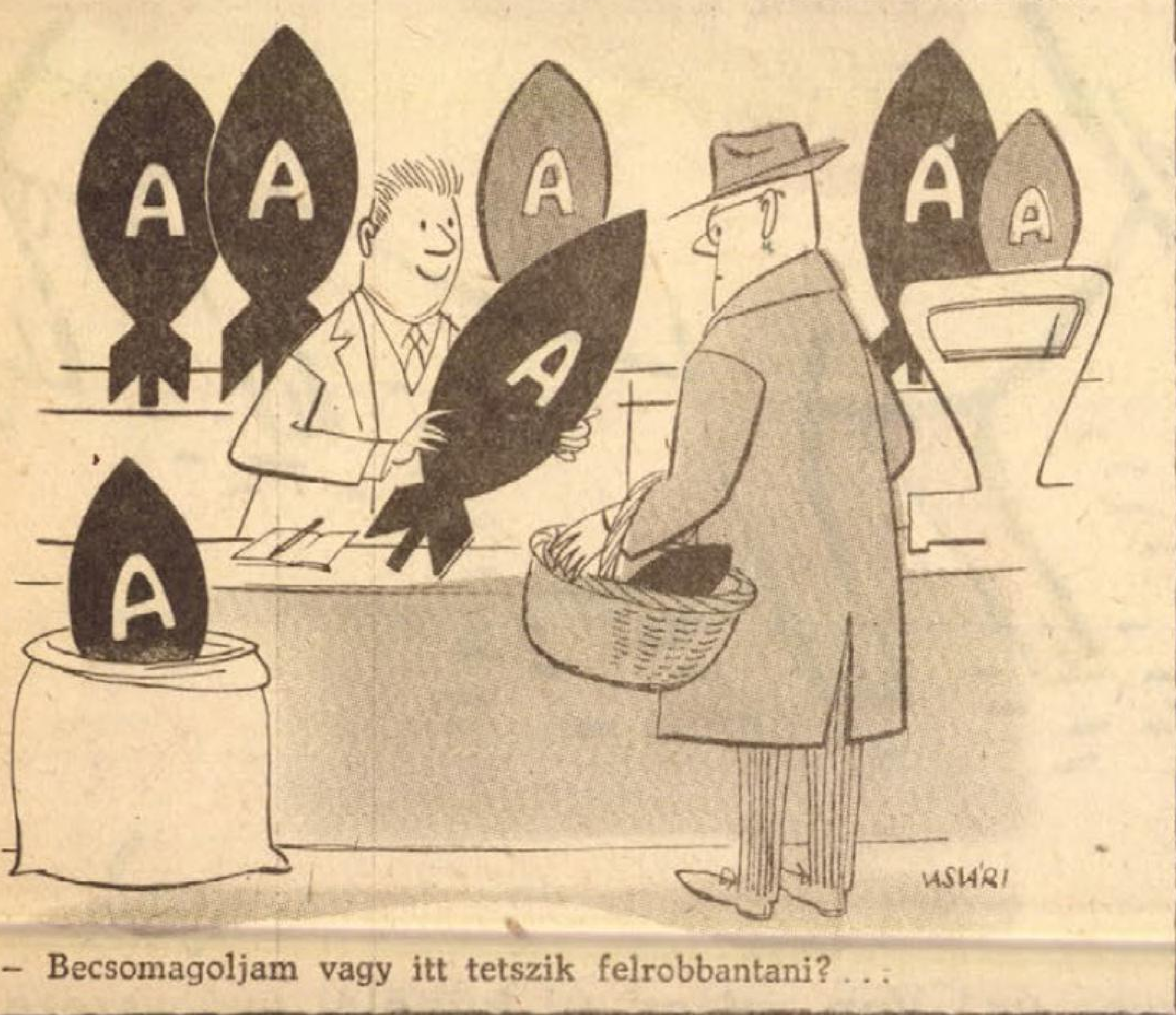

– Becsomagoljam vagy itt tetszik felrobbantani?...

Egy önérzetes tyúk

Mészáros András rajza

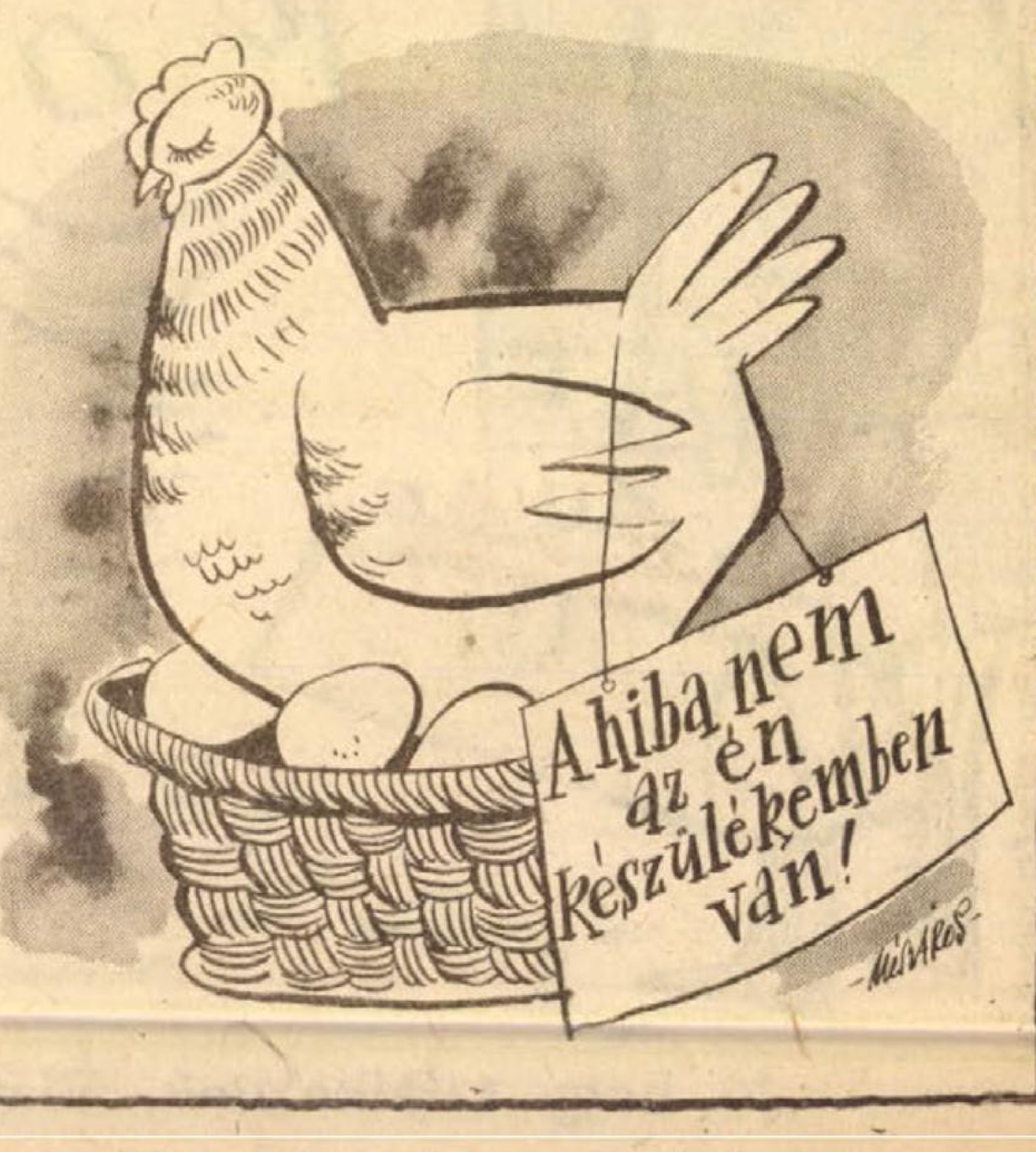
A hiba nem az én készülékemben van!
Mészáros

Nyugatnémet támaszpontok Franciaországban

Mészáros András rajza

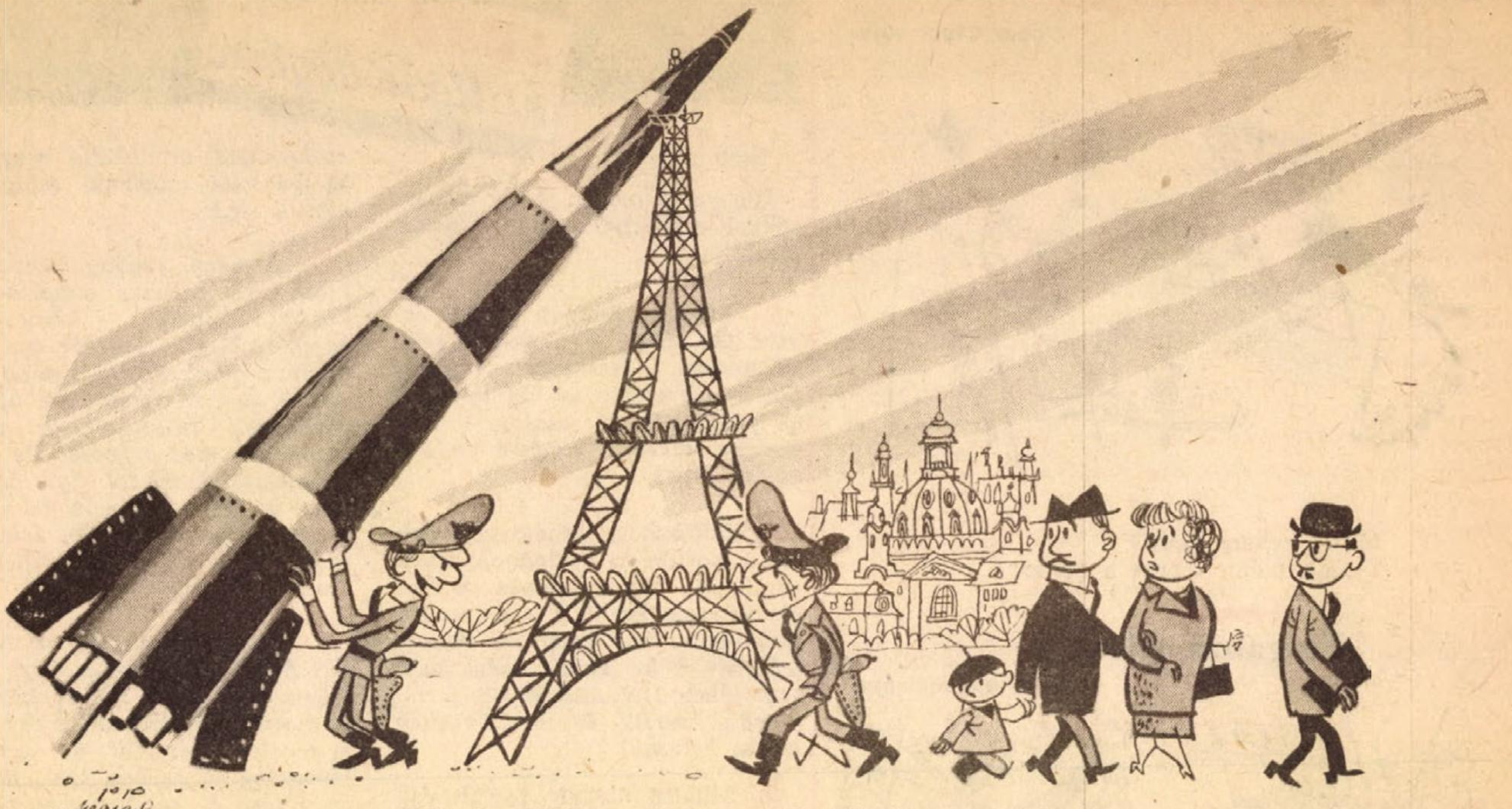

– Odanézz, Walter, micsoda remek kilövőtornyot találtam!

Osztályértekezlet

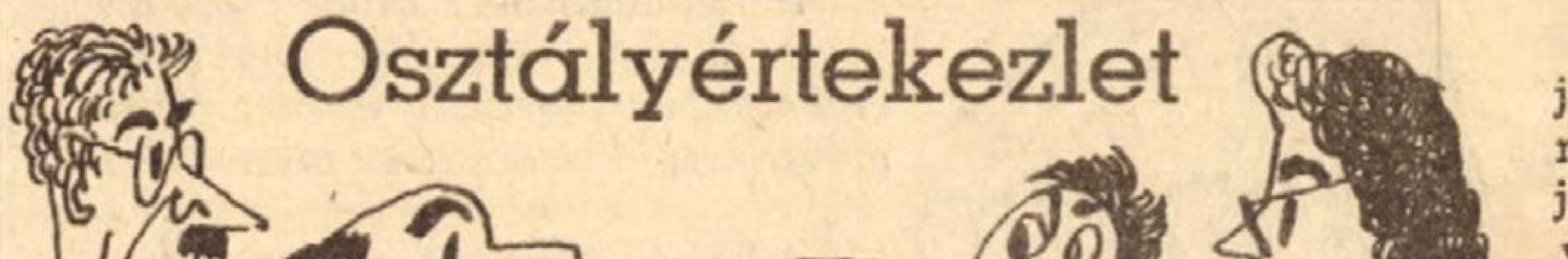

Szerdán délután nyolcan gyűltek össze a tágas szobában. Megjelent a könyvelési osztály minden tagja. Eleinte csendes mederben hömpölygött a megbeszélés, de aztán a szenvedély hullámai felkorbácsolták a hangulatot. Gy. Szabó – pulykaérges, vörös emberke – egyszerre szakított az előzékeny társalgási tónussal és rikácsolva vádaskodott:

– Én igenis Ilonkát teszem felelőssé az utóbbi hetek sikertelenségei miatt!

Ilonka, egy reménytelenül szőke hajú barna lány, magából kikelve tiltakozott:

– Kikérem magamnak ezt a hangot! Ha nem tetszik a munkám, hát csinálja más!

Zsivajgás kísérte a bejelentést. A jelenlevők két csoportra szakadtak. Többen Ilonka védelmére siettek, mások Gy. Szabónak adtak igazat.

Eperjesiné élesen sipítozott:

– Több lendületet kérünk! Ilonka nagyon konzervatív! Nem lehet mindig egy helyben topogni. Fantázia! Fantázia!

Gy. Szabó a fejét rázta:

– Nem így gondoltam! Tisztelem a fantáziát, de ezen a téren maradjunk a reális síkon és alkalmazzuk a matematika örök szabályait.

De ezek a békítő szavak nem csitították Ilonka duzzogását. Csaknem pityeregve jelentette ki:

– Engem többé nem érdekel az egész! Lemondok!!

Általános zűrzavar keletkezett. Többen kiabáltak, gesztikuláltak. Tudósításokban ilyenkor szokták a „felbolygatott méhraj" kifejezést használni. És a zajongásban megszólalt Gábor bácsi, a bölcs statisztikus:

– Gyerekek, ne civakodjunk! Ez az osztály eddig harmonikusan dolgozott. Maradjunk együtt és bízzunk a jövendőben. Szerény javaslatot tennék.

Megnyugodtak a kedélyek. Több oldalról harsogták:

– Halljuk, halljuk!

Gábor bácsi folytatta:

– Úgy gondolom, hogy Ilonka írja be ezután is az állandó számok felét. És mindenki toldjon hozzá saját ándungja szerint két-három számot.

Éljenzés pecsételte meg a javaslatot.

A könyvelési osztály lottokollektívája ezután szívélyes légkörben, nagy bizakodással nézett a pénteki lottóhúzás elé.

Stella Adorján

Ravasz eladó

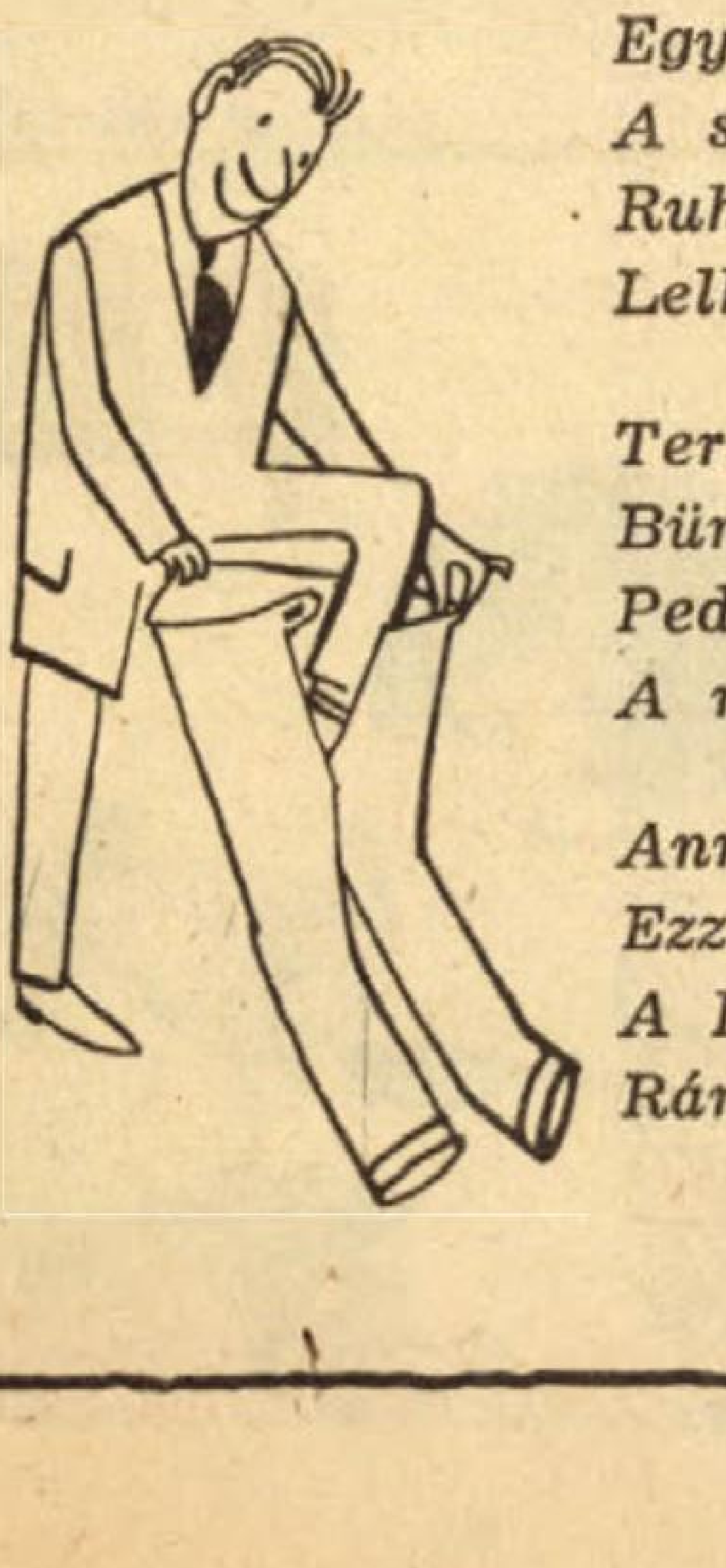

Egy eladó, mert ez volt nála
A szenvedély, mit űzni szokott:
Ruházati Bolt-fiókokban
Lelkesen nadrágokat lopott.

Természetes, hogy üzelmeit
Büntetés nélkül meg nem úszta,
Pedig diszkréten lopott nagyon:
A nadrágot magára húzta.

Annyi nadrágot lopott össze,
Ezzel a trükkel a kis hamis,
A Ruházati Boltnak majdnem
Ráment utolsó nadrágja is.

Hidvéghy Ferenc

Hanglemezen is kapható a KRESZ

Hegedűs István rajza

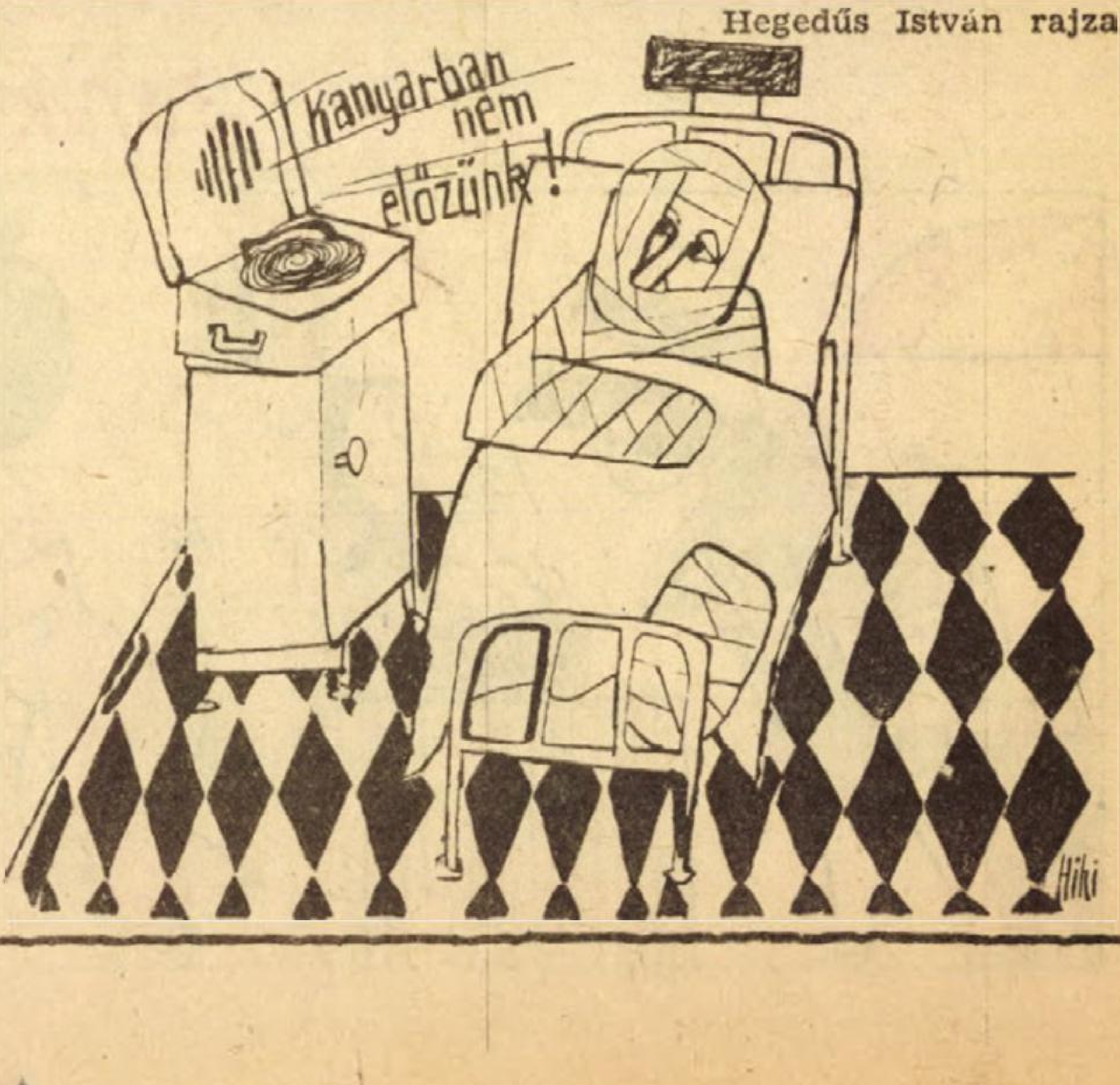
Kanyarban nem előzünk!

Gondos kiszolgálás

Toncz Tibor rajza

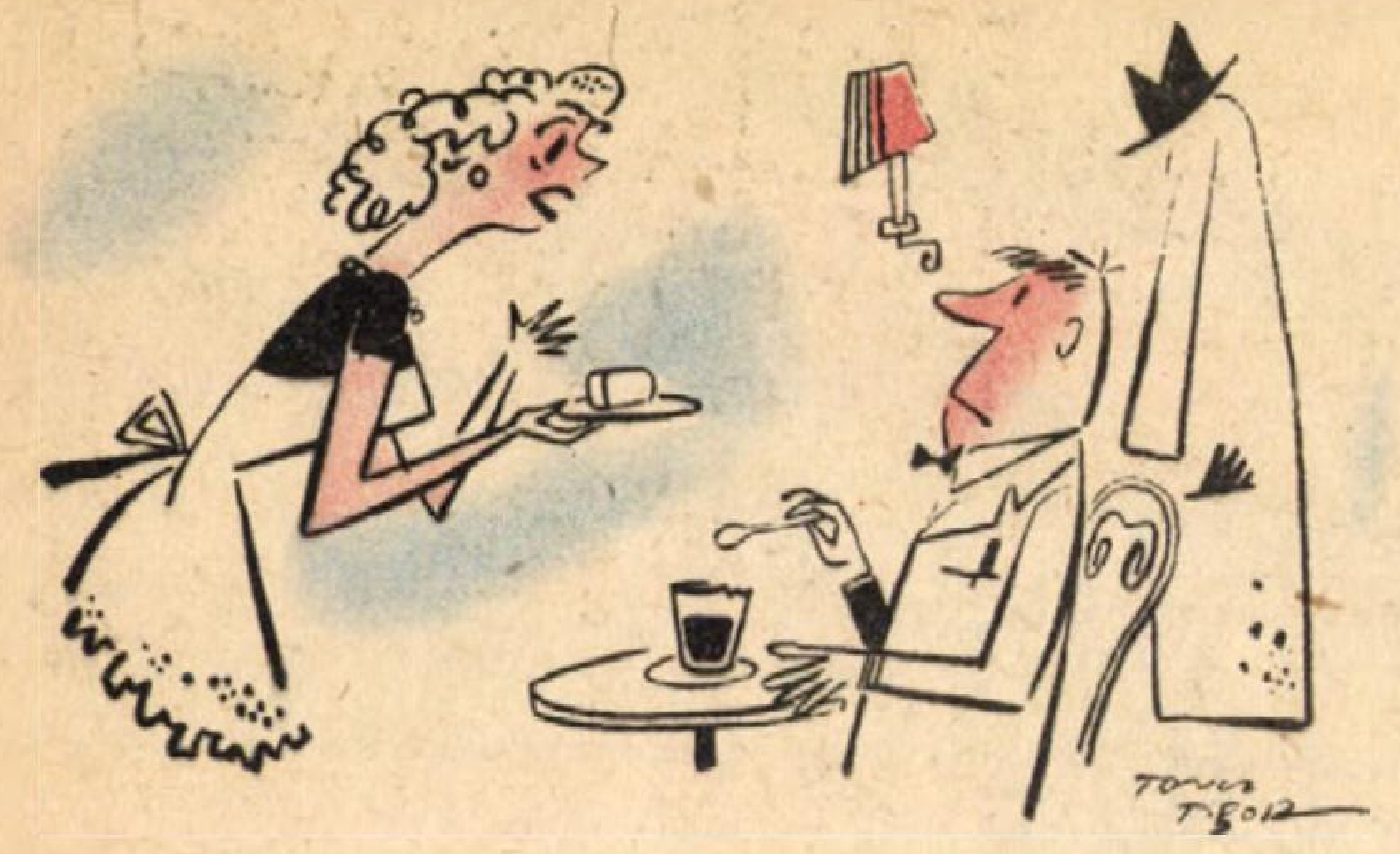

– Minek nekem timsó?
– Tetszik tudni, csorba a pohár!

Forgalmi jelzés

Gerő Sándor rajza

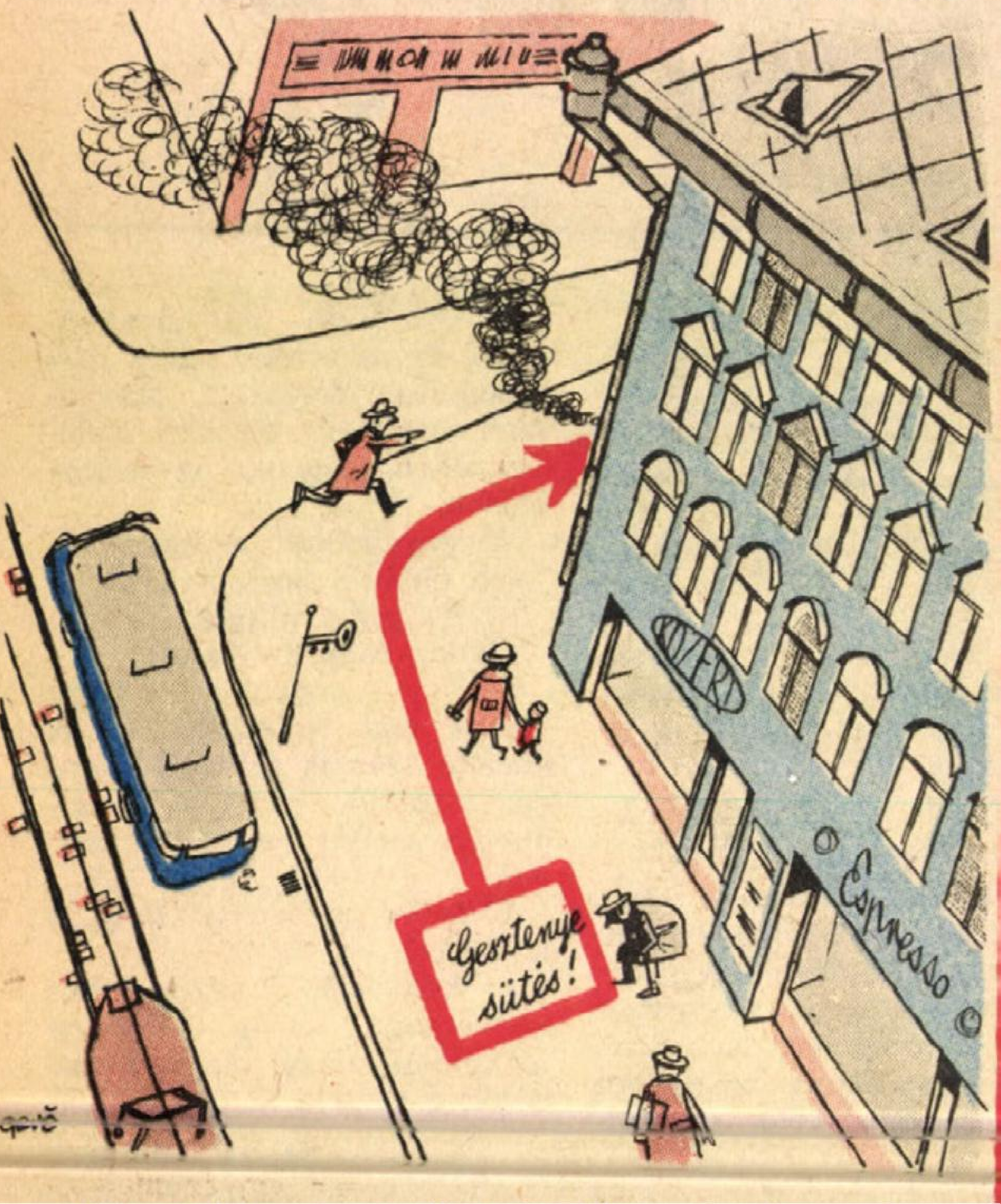

Főútvonalon nem árulhatnak sültgesztenyét ; ; ;

LEVÉL huligán ügyben

Tisztelt Uram!

Higgye el nekem, hogy az ügy sokkal egyszerűbb, mint Ön azt gondolja.

1. Két ifjú huligán – így nevezi Ön őket – a fogaskerekű villamoson, felszállás közben, durván félrelökte az Ön feleségét és másokat is. *(Az utasok – szám szerint mintegy ötvenen – szó nélkül tűrték.)*

2. Mindenkit megelőzve értek fel a kocsiba a huligánok, majd az egyik négyszemélyes padsor elé álltak és közölték a helyet kereső utasokkal, hogy az általuk lefoglalt fülke zárolt, oda senki sem ülhet. *(Az utasok ezt is tudomásul vették és továbbmentek helyet keresni.)*

3. Minden ülőhely foglalt volt már, amikor az Ön felesége leült a két huligán által fenntartott négy ülőhely egyikére, mondván, hogy villamoson nincs foglalt hely. *(Ennyi bátorság láttán az emberekben meghűlt a vér, tehát változatlanul szótlanok maradtak.)*

4. Ekkor érkezett meg a galeri másik két tagja, két ugyancsak huligán jellegű ifjú és leült az Ön felesége mellé. Hárman szorongtak tehát a kétszemélyes padon s szemben velük a szálláscsináló két ifjú titán telepedett le. *(Az utasok feszülten várták a fejleményeket. Érezték; valami van a levegőben, de hang nem hagyta el torkukat.)*

5. Az egyik ifjú, az Ön feleségének közvetlen szomszédja, átkiabált a húsz centis távolságra vele szemben ülő társának: „Mit szólsz hozzá, olyan szorosan ül mellettem, mintha a menyasszonyom volna." *(Az utasok mind egyike tudta, hogy a huligán-ifjú az Ön feleségét, a többgyerekes családanyát provokálta megjegyzésével, de mindenki hallgatott, mint a sír.)*

6. A négy vagány hangos és érezhetően célzatos eszmecserébe kezdett: „Vipera?" – kérdezte az egyik. „Nem! Csörgőkígyó" – felelte a másik, és így tovább még jó néhányszor megismétlődött a párbeszéd. *(Változatlanul néma csend ülte meg a kocsit. De valami mégiscsak történt. Egy idősebb bácsi a külső peronon felállt és átadta a helyét az Ön feleségének, aki könnyes szemekkel rohant ki a huligánok közül.)*

7. Most következik a fordulat! A huligánoknak az elért sikereken már nincs idejük vihogni. A szomszéd padról feláll egy nem is hatalmas termetű, de szemmel láthatólag jó erőben levő, középkorú férfi és két hatalmas pofont ad az egyik leghangosabban viselkedő huligánnak. Óriási a megrökönyödés, de egy pillanat múlva az utasok, férfiak és nők egyöntetű és hangos helyesléssel utalnak arra, hogy a pofonokkal egyetértenek. Az eddig hangoskodó négy huligán feltűnően gyorsan megtalálta a kifelé vezető utat és az éppen megálló fogaskerekűről egyszerűen lelépett. A „közvélemény" haragja tehát elsöpörte a huligánokat. Vége a galerinek! *(Ön tudja legjobban, tisztelt Uram, hogy az 1–6. pontig szín igaz a történet. A 7. pontot csupán a véleményem szerint helyes befejezés céljából írtam meg Önnek, bár lehet, hogy ezzel összeütközésbe kerültem büntető törvénykönyvünk egyes paragrafusaival.)*

Látja, már az elején is jeleztem, hogy az ügy sokkal egyszerűbb, mint Ön azt gondolja.

Földes György

Jucika tyúkja

Pusztai Pál rajza

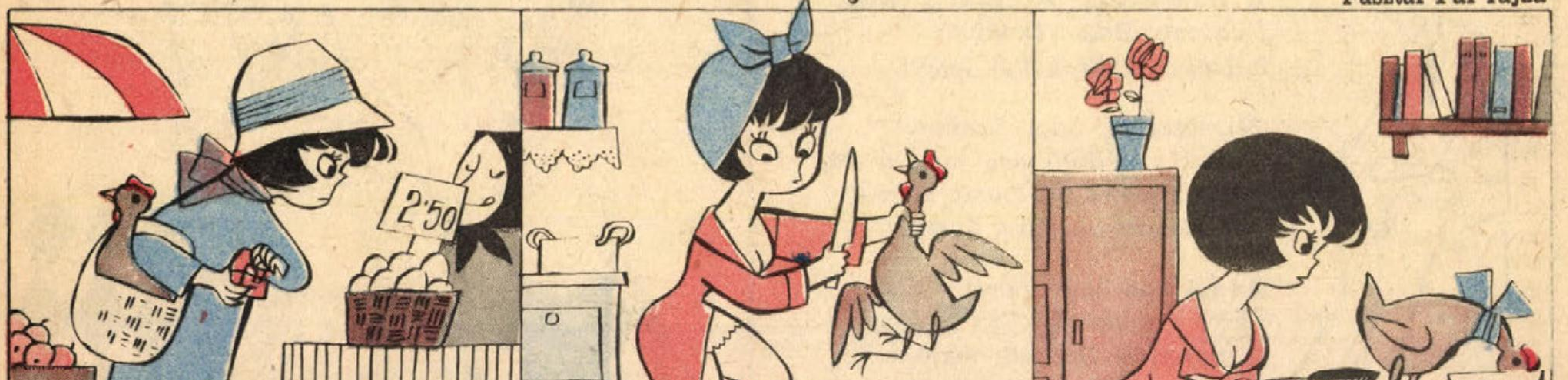

Tisztelettudó fiatalember

Szegő Gizi rajza

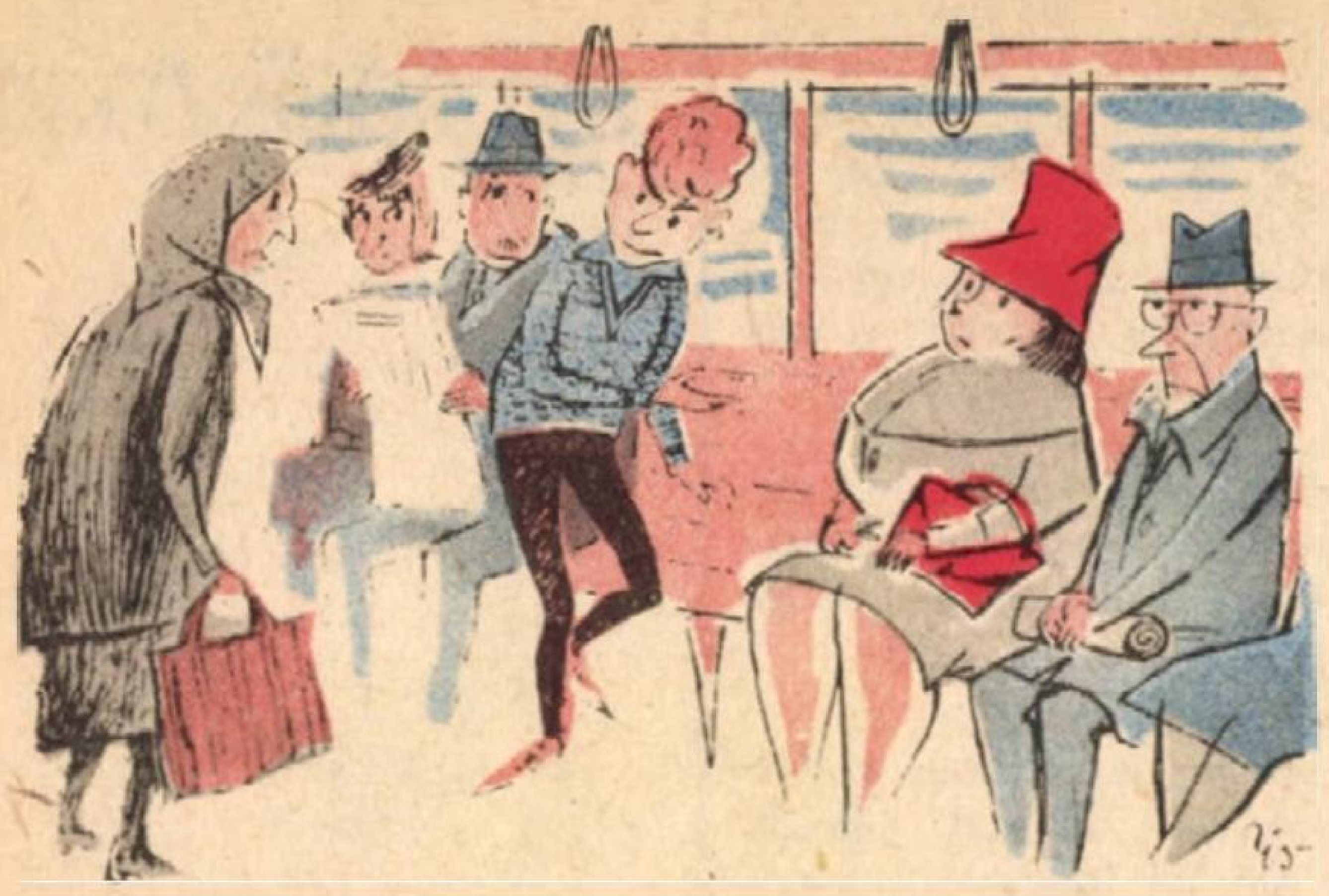

– Öreglány, átadom a helyemet, kecmeregjen ide!

A KRITIKUS

Néhányezer éve ismerem már, személyesen azonban csak az elmúlt napokban nyílt alkalmam találkozni vele. Munkásságát azonban módomban volt méltányolni, mindig gondosan elolvastam bírálatait, könyvismertetéseit, színikritikáit, amelyeket az irodalom érdemleges alkotásairól írt. Szigorúságának a csillagos ég sem szabott határt. Homérosz Iliászát kíméletlenül levágta, kifogásolva a mű militarista jellegét, az Odüsszeia főhibáját viszont hosszadalmasságában látta, továbbá megállapította, hogy a cselekmény sokkal inkább az istenek akaratából, mint a szereplők jelleméből folyik. Helytelenítette Aischylos elfogult nacionalizmusát, Sophokles Oedipus királyát pedig azért marasztalta el, mert úgy találta, hogy az ügyes dialógusok sem kárpótolhatják a nézőt a téma ízléstelenségéért. Vergiliust a homéroszi utánérzésekért ostorozta, Plutarchost pedig a személyi kultuszért. Dantét fideizmusa miatt rótta meg. Villont magánélete miatt.

Még ma is emlékszem azokra a cikkekre, amelyekkel a londoni színházi idényt tette mérlegre és szemére vetette Shakespeare-nak az eredetiség hiányát. Különösen hatásosak voltak ezek a gúnyos szavai: „Vajon miért dolgoz fel Shakespeare úr régi műveket? Mert azokért már nem kell szerzői díjat fizetni?!” Molière-t komolytalannak bélyegezte, Swift Gulliverje ellen pedig az volt a kifogása, hogy az a felnőtteknek gyerekes, a gyerekeknek borzalmas. Kifogásolta Voltaire-ban a cinizmust, a Robinsonban a faji elfogultságot. Rossz napokat szerzett Goethenek is, amikor leleplezte, hogy a Faustot nem ő találta ki. Victor Hugo túlságosan csapongó, hatásvadászó képeiért és fordulataiért kapott ki. Nem kímélte Dosztojevszkijt sem, amiért az – idézek – „a rémregény minden fogását igénybe vette”. Tolsztojról megállapította, hogy képtelen magát röviden kifejezni, s az olvasó ideje neki Csáky szalmája. Madách Ember tragédiájában a pesszimizmust pécézte ki, s vette megsemmisítő kritika alá. Kiplinget az imperializmus szekértolójának nevezte, aki műveiben azt próbálta bizonygatni, hogy a fehér ember felsőbbrendű a színesnél. Ady Endrétől a közérthetőséget kérte számon, és megállapította, hogy sötétben minden zongora fekete. Solohovnak nem tudta megbocsátani Grigorij tűrhetetlen ingadozásait, Karinthynak pedig azt, hogy elaprózta magát.

Mindez csak néhány kiragadott példa, se szeri, se száma azoknak a remekműveknek, amelyeket a szigorú kritikus pozdorjává zúzott. Legutóbb Kabócza Lajos szonettjeit vágta le, kimutatva, hogy a kabóczai pesszimizmus elrágja a költészet gyökereit, különben is a kötet tele van sajtóhibákkal. Amikor egy társaságban összetalálkoztam vele, elmondottam, hogy évezredek óta figyelemmel kísérem munkásságát. Ez láthatóan jól esett neki. Hosszas habozás után aztán föltettem neki a kérdést: miért vág le mindent, miért nem dicsér? Itt vannak például ennek a Kabócza Lajcsinak az igazán talpraesett kis szonettjei.

A kritikus ekkor körülnézett, közelebb hajolt hozzám, s ahogy ilyenkor lenni szokott, elárulta titkát:

– Nézze, barátom, az én kritikai munkásságomat mélységes humanizmusom diktálja. Mert miről van szó? Előttem a mű. Ha megdicsérem, egy embert boldoggá teszek, de sok ezret boldogtalanná. Ha levágom, akkor egy embert boldogtalanná teszek ugyan, de sok ezret boldoggá!

Feleki László

Falusi helyzetkép

Várnai György rajza

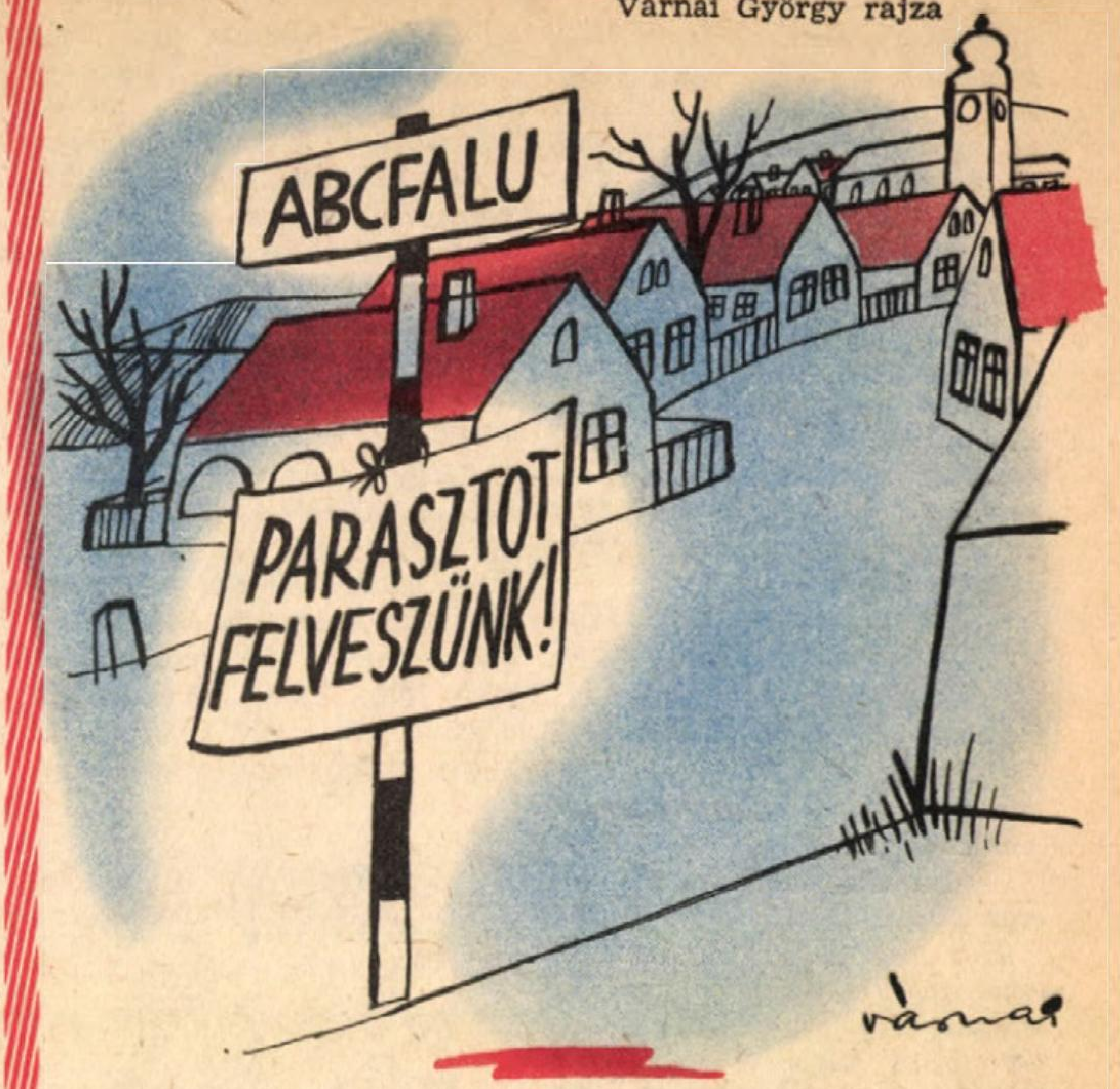

Pesti tudósítónktól

Nagyon nyomatékosan és ünnepélyesen felkérem a rádiót, hogy dobja ki lemeztárából azt a „magyar” nótát, amelynek visszatérő tyuhaj-halandzsáját e szavak képviselik:

Lipitáj toma zimi zumi zaj lapitáj . . .

Ezeket az édesbús délibábos „szavakat” a népdalénekes annyi hetlyke negéddel énekli, hogy attól is kinyílik a bicska az ember zsebében. Évekkel előbb a rádióban egyszer egy kutyalemezt hallottunk, az sokkal értelmesebb volt. Ha a fent idézett nóta régi eredetű, akkor valószínűleg neandervölgyi gyűjtés, s a tagolt emberi beszéd előtti időszakból származik.

*

Irodalmi vízióm:

Egy modern költő tébolyultan rohan végig az utcán, haját tépve, ruháját megszaggatva eszelősen így kiáltoz:

– Segítség! Megértették egy versemet!

*

Ketten beszélnek egy közös ismerősről:

– Aggódom Sanyiért.

– Miért?

– Olyan jól néz ki mostanában, biztosan vigyáz magára. Vajon mi baja lehet?

f. l.

Nem rossz kifogás

Szűr-Szabó József rajza

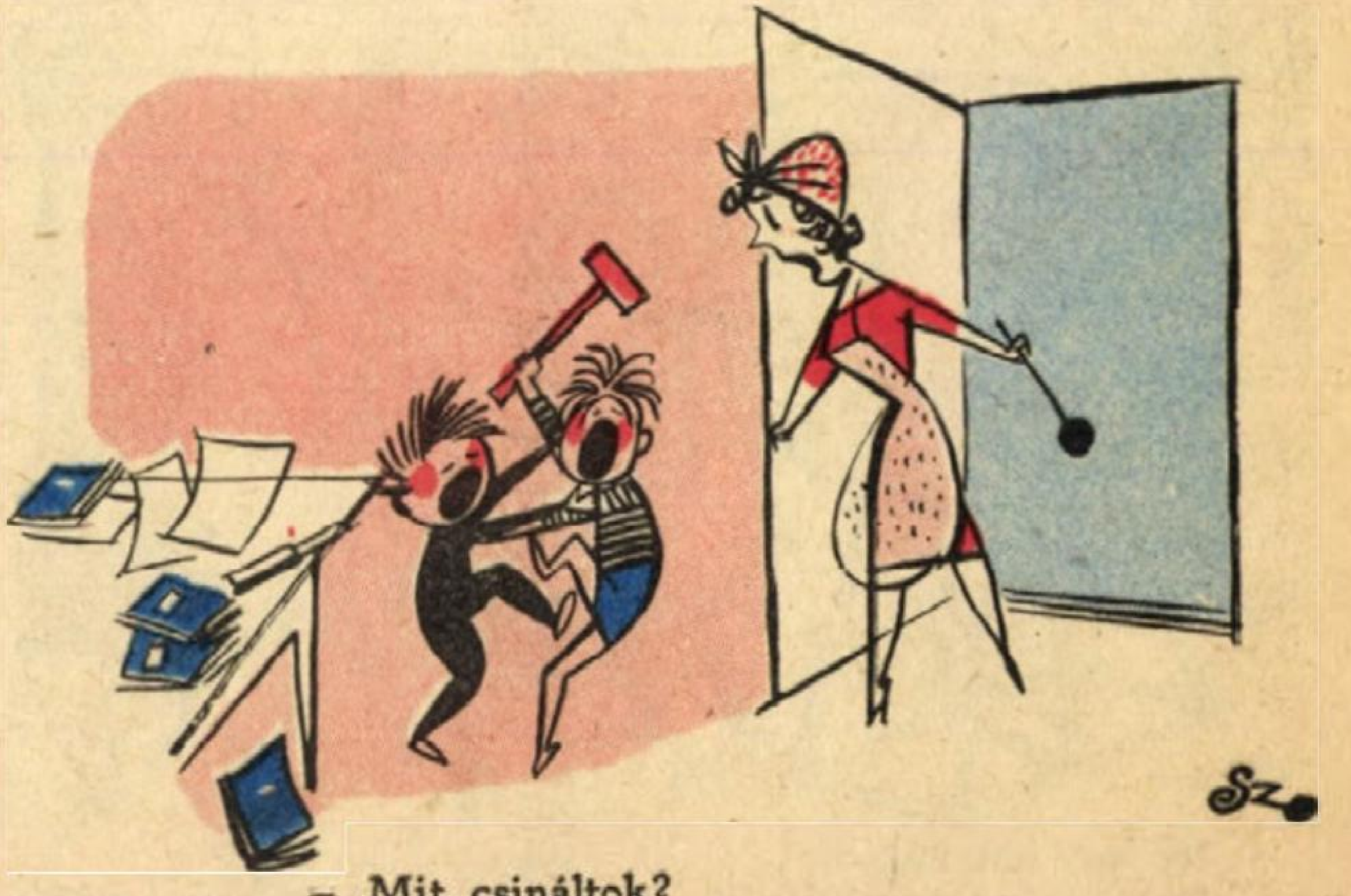

– Mit csináltok?
– Vitatjuk az iskolareformot!

ORGAZDA

Barátom mesélte. (A netalán beérkező goromba észrevételeket neki továbbítom, az elismerő nyilatkozatokat magánirattáramba helyezem.)

Szörnyű Tüker élményem volt a múlt héten. Közölték, hogy csütörtökön hozzák a tüzelőmet s ezért előírás szerint otthon tartózkodtam és vártam. Ez alkalomra felhalmozott élelmiszer készletemnek már régen a nyakára hágtam s az utolsó Kossuthomat szívtam, mikor végre felhangzott az udvarról a müezzin kiáltása:

– Kemeneséknek itt a fája! Ügessen le valaki kinyitni a pincét!

Éreztem, hogy valaki vagyok és leügettem. Az udvaron a lehordó brigád két tagja ünnepélyesen fogadott.

– Hol a fenébe van az a koszos pince?

Egy arcizmom sem rándult, mert tudtam, hogy ez csak az előcsatározáshoz tartozó manőver. Mint mikor a harci járőr rábukkan az ellenségre és felveszi vele az érintkezést. (Régi katona és régi Tüker ügyfél vagyok.)

– Adj Isten, fiúk! A pince? Itt van húsz lépésre a kaputól.

– Azt lemérjük, Kartárs! – nyugtatott meg a jól megtermett brigádvezető. Azzal intett társának, hogy mérjen. A társa nem ütötte meg a katonamértéket. Vele mentem. Egyszerre indultunk. Én katonásan kiléptem. A társ is lépett. Kis japán gésák tipeghetnek így a teaházban.

– Huszonhárom! – hirdettem ki az eredményt.

– Hetvenkilenc! – csilingelt a gésa – de csak magának!

Húsz perc alatt megegyeztünk a fizetendő pótdíj összegében s utána megkezdődött a tárázás. Elővettek két drótkosarat és rárakták a mázsára. Az meg sem mozdult, mire a brigádvezető belerúgott. Minden más gép örökre tönkrement volna egy ilyen rúgástól, de ez a mérleg kibírta. Sőt! Elkezdett billegni. Árgus szemekkel figyeltem a köveket, fadarabokat, amivel a kosarak súlyát kiegyenlítették. Engem ugyan be nem csapnak! A két kosár úgy látszik M. N. O. Sz. szabvány szerint készült, mert pont egyforma nehezek voltak.

Aztán kezdődött a lehordás. Raktak, mértek, hordtak, én pedig számoltam és jegyeztem. Hogy mikor dobták be az ütközetbe a harmadik kosarat, azt nem tudtam megfigyelni, de az tény, hogy ezzel kiütöttek. Ez ugyanis nem volt letárázva és a fele mennyiségű fa behelyezése után már bőven lehúzta az 50 kilót. Egy darabig haboztam, hogy szóljak-e miatta, meg is emeltem kis gúnyos mosollyal a törvénytelen kosarat, de a brigádvezető olyan furcsán nézett rám, hogy gondoltam: majdnem ennyi elveszett Mohácsnál is... Így aztán gyorsan megtelt az utolsó kosár is és a kocsin alig maradt 2–3 mázsányi fa. Én voltam ugyanis a fuvar utolsó állomása. Az apróléptű gésa hozzámlépett.

– Nézze, Nagyságos Úr (itt már tudtam, hogy baj lesz), akar egy jó bótot? Ad egy százast és magáé a maradék. Csak azért, hogy ne kelljen visszavinnünk a telepre.

Tudtam, hogy kár vitatkozni és szó nélkül benyúltam megviselt erszényembe. Mikor a kocsi már teljesen üres volt, hozzámlépett egy megnyerő külsejű középkorú úr egy még megnyerőbb külsejű rendőrrel együtt.

– Az elvtárs megvette a kocsin maradt fát?

– Igen . . .

– Remélem, tisztában van vele az elvtárs, hogy ezzel orgazdaság bűntettét követte el az elvtárs!

– Én?! Hogy-hogy?

– Úgyhogy ez a fa a vevők megkárosítása folytán maradt meg és aki ezt megveszi, az orgazda!

Éreztem, hogy halálosan sápadt vagyok és láttam, hogy a térdem kínos egyenletességgel reszket.

– Most majd lemérjük az egész mennyiséget újra és így megtudjuk, mennyi a többlet, mekkora a bűncselekmény substratuma. – A „substratum" külön tőrdöfés volt meggyötört szívemnek.

És megkezdődött a mérés. A brigád kihordta a fát a pincéből és újra a mázsára rakta, az ellenőr pedig jegyezte a súlyokat. Én nem mertem odanézni.

– Hány mázsa fát rendelt?

– Tizenötöt . . .

– Akkor szerencséje van.

– Miért?

– Mert pont tizenöt mázsa volt a pincéjében.

– Tehát? . . .

– Tehát nem orgazda, mert csak a saját fáját vette meg mégegyszer.

A vér lassan visszatért viaszsárga arcomba. Ez egyszer megúsztam. Mégsem kerülök börtönbe! Körülnéztem. A brigádvezető elnéző atyás fölénnyel mosolygott rám. A szeméből olvastam:

– Te, nagy bolond gyerek! Ne félj, amíg engem látsz!

Vidrányi István

Ludas Matyi EMLÉKKÖNYVÉBE

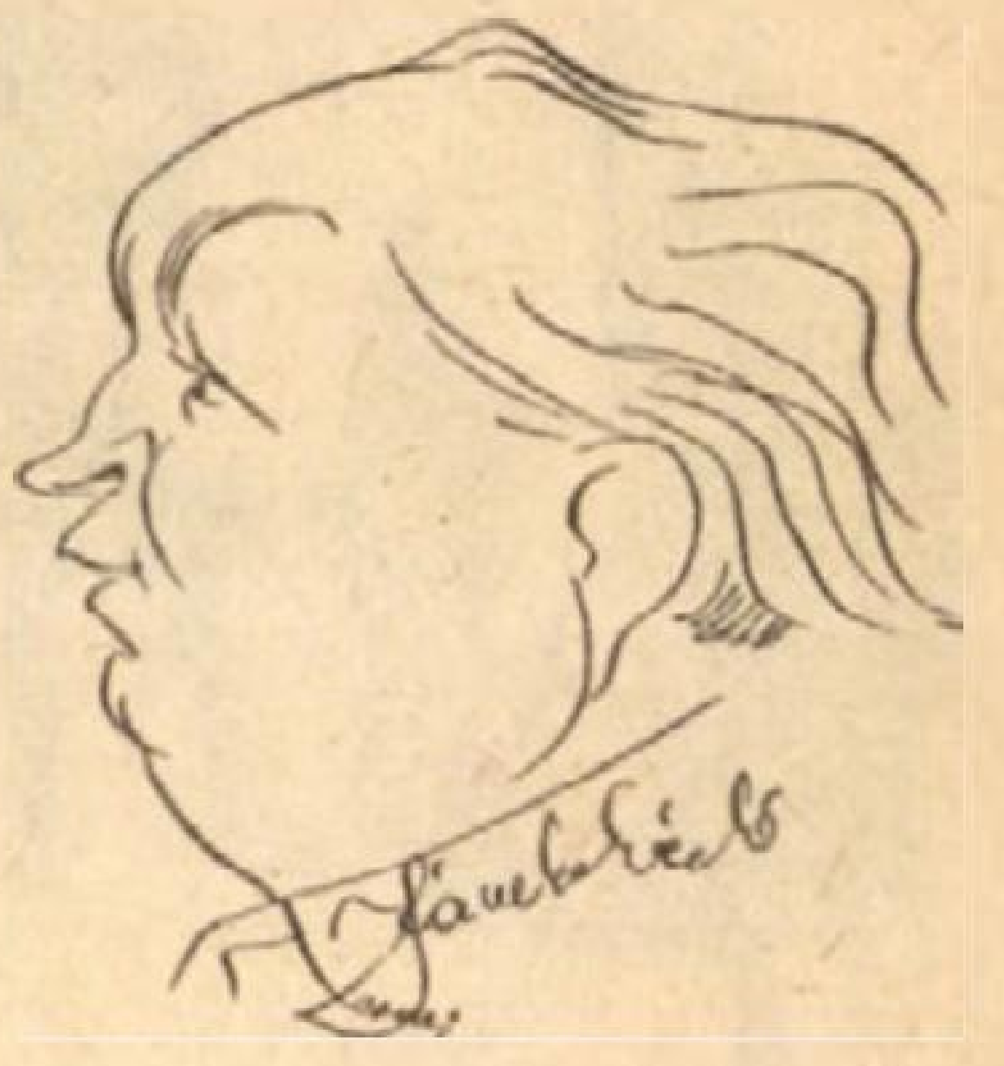

Akkor a Mártában szerepeltem együtt Pataky Kálmánnal, aki híres volt jó étvágyáról. Ő volt Lyonel, én pedig Plumkettet énekeltem. A sátorkocsi-jelenetben mindketten ettünk. Pataky szerette ezt a szerepét, mert egy nagy szafaládét és két keménytojást ehetett meg énekszáma előtt. Igen ám, de felesége, Beregi Lea nagyon vigyázott arra, hogy Pataky ne egyen sokat, mert a túltáplálkozás ártott az egészségének. Ezért az asszony megkért bennünket, hogy próbáljuk elcsenni előle a Mártában az étket. A legközelebbi előadáson így is történt. Kasírozott kolbászt és kifújt üres tojást talált a valódi helyett. Úgy tett, mintha nem bosszankodna. A legközelebbi előadás előtt szokatlanul jókedvű volt. Gyanút fogtam, óvatosan megtapogattam a fogason lógó jelmezének zsebeit és rájöttem jókedvének okára. Pataky három tojást és negyedkiló gyulai kolbászt tett a zsebébe. Gyorsan kicseréltem ezeket a holmikat is kasírozottra és a színpadon élvezettel figyelhettük, milyen pulykavörös lett a méregtől, amikor enni akart.

A Farsangi lakodalom egyik előadásán azután visszaadta a kölcsönt. Amikor, mint diák bejött, hirtelen mozdulattal elvette az étellel teli tányért az orrom elől és jóízűen megette.

Jámbor László

Áruelosztás

Szegő Gizi rajza

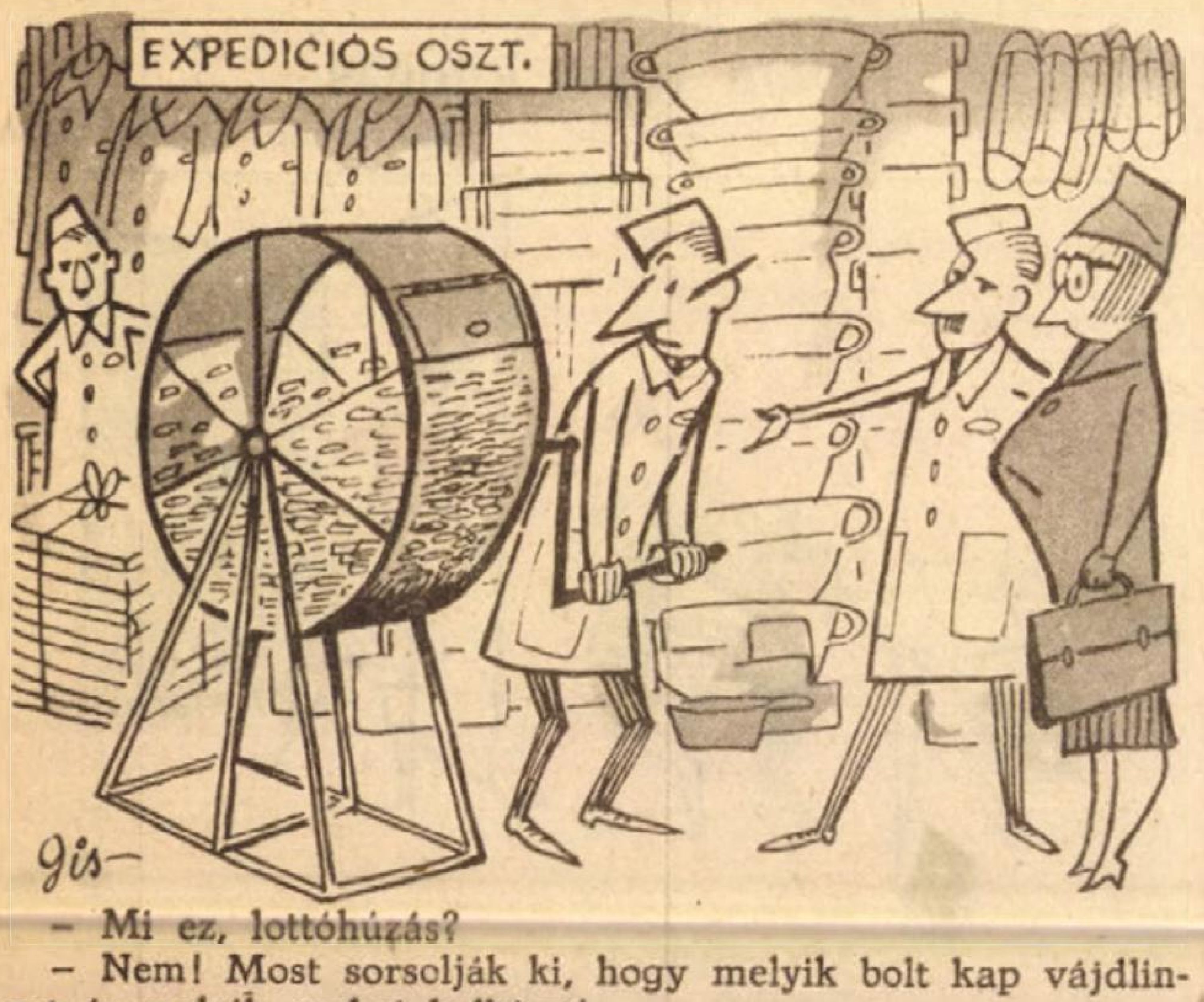

– Mi ez, lottóhúzás?

– Nem! Most sorsolják ki, hogy melyik bolt kap vájdlingot és melyik csabai kolbászt!

Következtetés

Toncz Tibor rajza

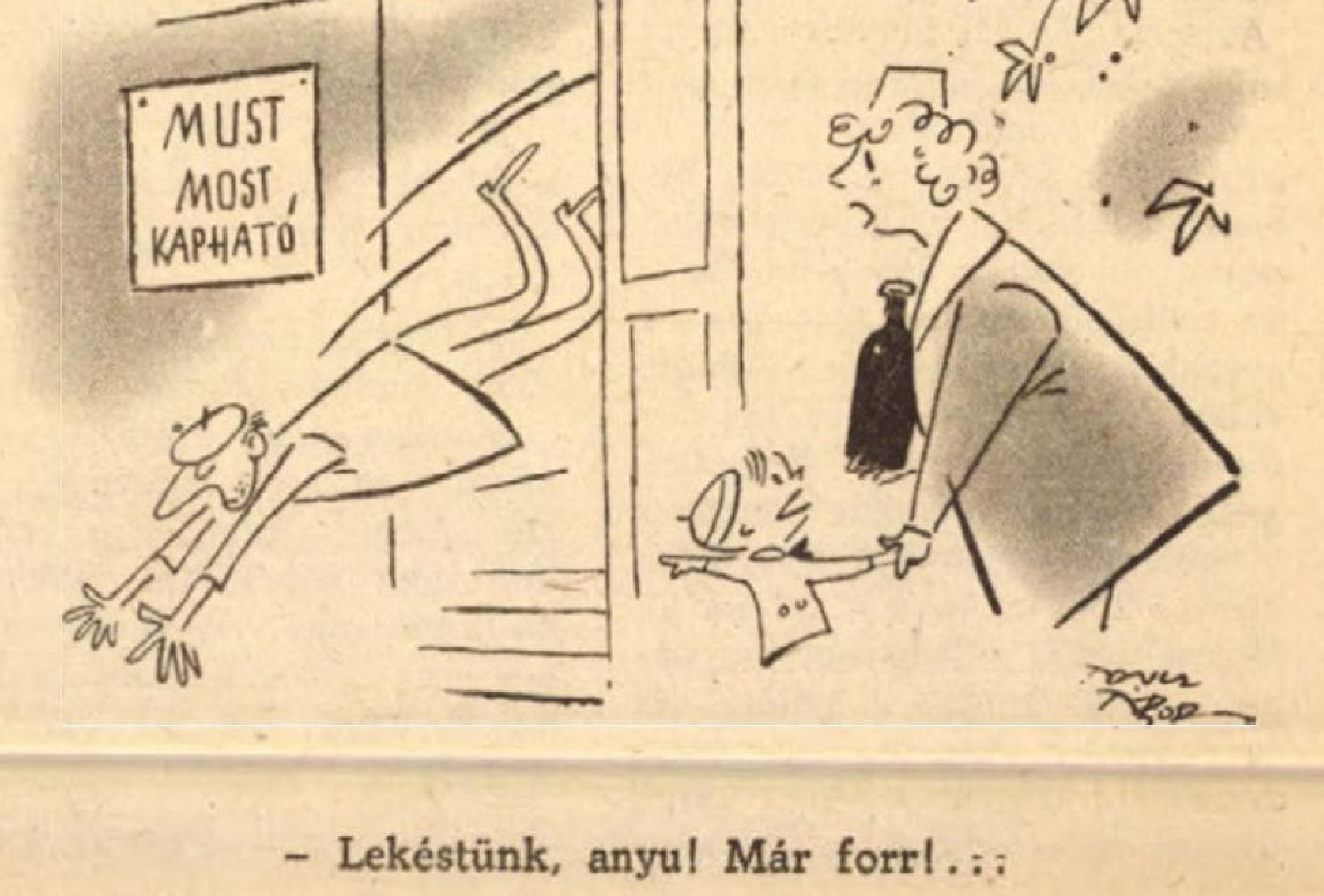

– Lekéstünk, anyu! Már forr! . . .

Szurkolótábor

Pusztai Pál rajza

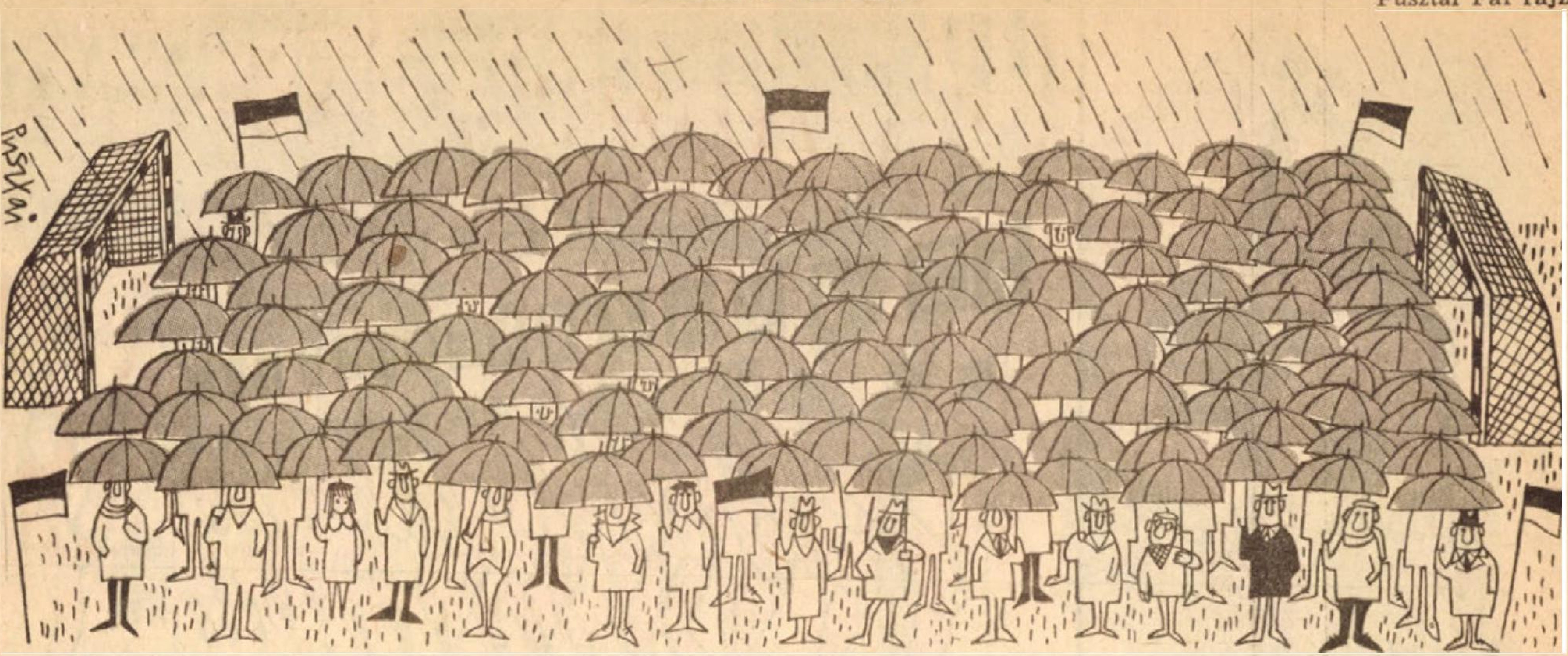

Társadalmi munkában vigyáznak a pálya talajára

A humor könyvéből

VERLAINE, a költő, közismerten erős alkoholista volt. Barátai egyre unszolták, vizsgáltassa meg magát, mert szervezete végleg felmondja a szolgálatot.

Az alkoholista költő nagy keservesen kötélnek állt. A törzsasztal persze nagy érdeklődéssel várta az eredményt.

Verlaine meg is jelent, de föl volt háborodva:

– Ajánljatok nekem azonnal egy jó ügyvédet! Ezt az orvost föl fogom életveszélyes fenyegetés miatt jelenteni!

– Az istenért, mi történt?

– Azt mondta, ha nem hagyom azonnal abba az italt, félév alatt elpatkolok!

ANDERSEN, a világszerte kedvelt dán meseíró, egy kis vidéki városkában nyaralt. Itt régi szokás szerint a vasúti portás kürtszóval fújta a delet s ehhez a pontos időjelzéshez igazította mindenki az óráját. Andersennek tetszett a dolog s megkérdezte a vasutast:

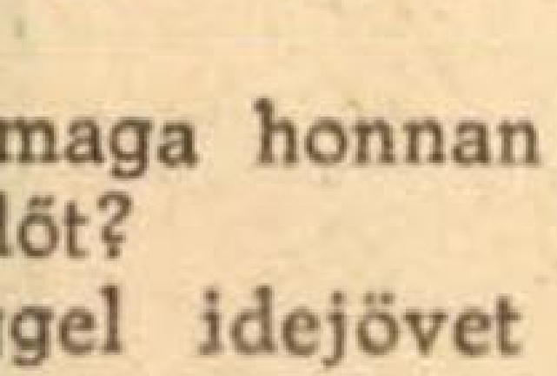

– És maga honnan tudja a pontos időt?

– Reggel idejövet a piaci órásnál igazítom be a zsebórámat. Pontosabb, mint a greenwichi idő.

Másnap Andersen déltájban épp a piaci órás boltja előtt sétált el. Meg nem állta, hogy meg ne kérdezze tőle, mennyi nála a pontos idő.

– Egy kis türelmet kérek, uram – felelt az órás. – A pályaudvaron rögtön delet tülkölnek s én is ahhoz igazítom a kirakati órámat.

IBSEN darabjainak hazai előadásán, nagy sikere volt a krisztiániai színház hősnőjének, mint a női elegancia megtestesítőjének. A színházlátogató hölgyek körében különösen az keltett feltűnést, hogy a hősnőt mindennap más és más bundában láthatták. Ez persze mindenféle pletykára is okot adott. Az egyik kritikus tudomására is hozta ezt a szerzőnek:

– Kötelességem figyelmeztetni önt, hogy P. kisasszonyról az a hír járja, hogy legalább egy tucat barátja lehet. Különben honnét telne neki ilyen remek bundákra?

Ibsen elmosolyodott.

– Magának bizalmasan elárulom, de a világért sem szabad elkottyantania. Minden előadás előtt a ruhatárosnő hozza föl neki a ruhatárból a legszebb bundát, az előadás vége előtt egy perccel pedig sietve visszaviszi.

– Hm ... ez nagyon érdekes. De mit szól az illető nő, ha meglátja a saját bundáját a színpadon?

– Ájuldozik a boldogságtól – felelte a drámaíró. – Odasúgja a férjének: „Nézd, P.-nek épp olyan bundája van, mint nekem."

Az alkotás hevében

Szegő Gizi rajza

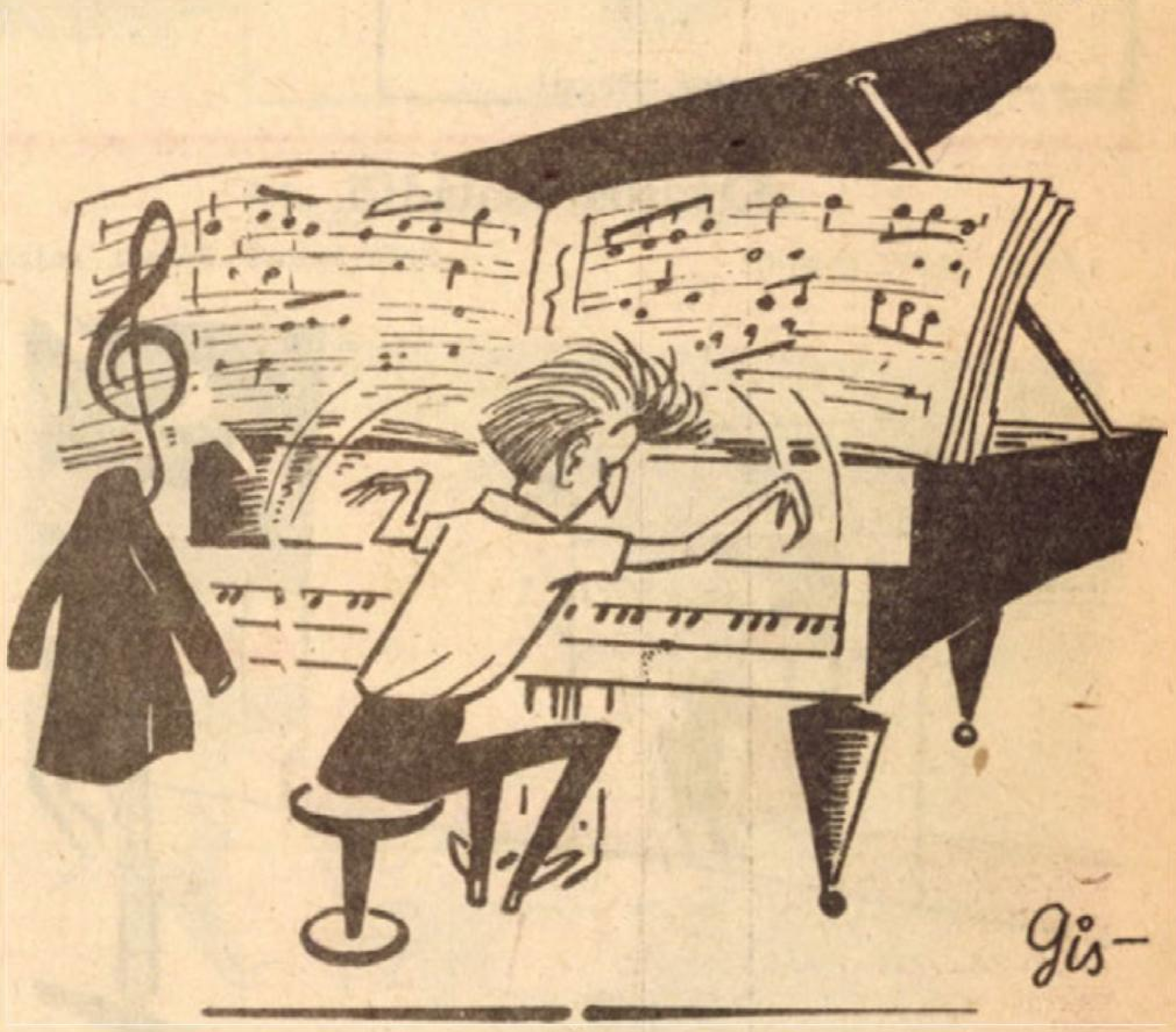

Izgalmas játék

Várnai György rajza

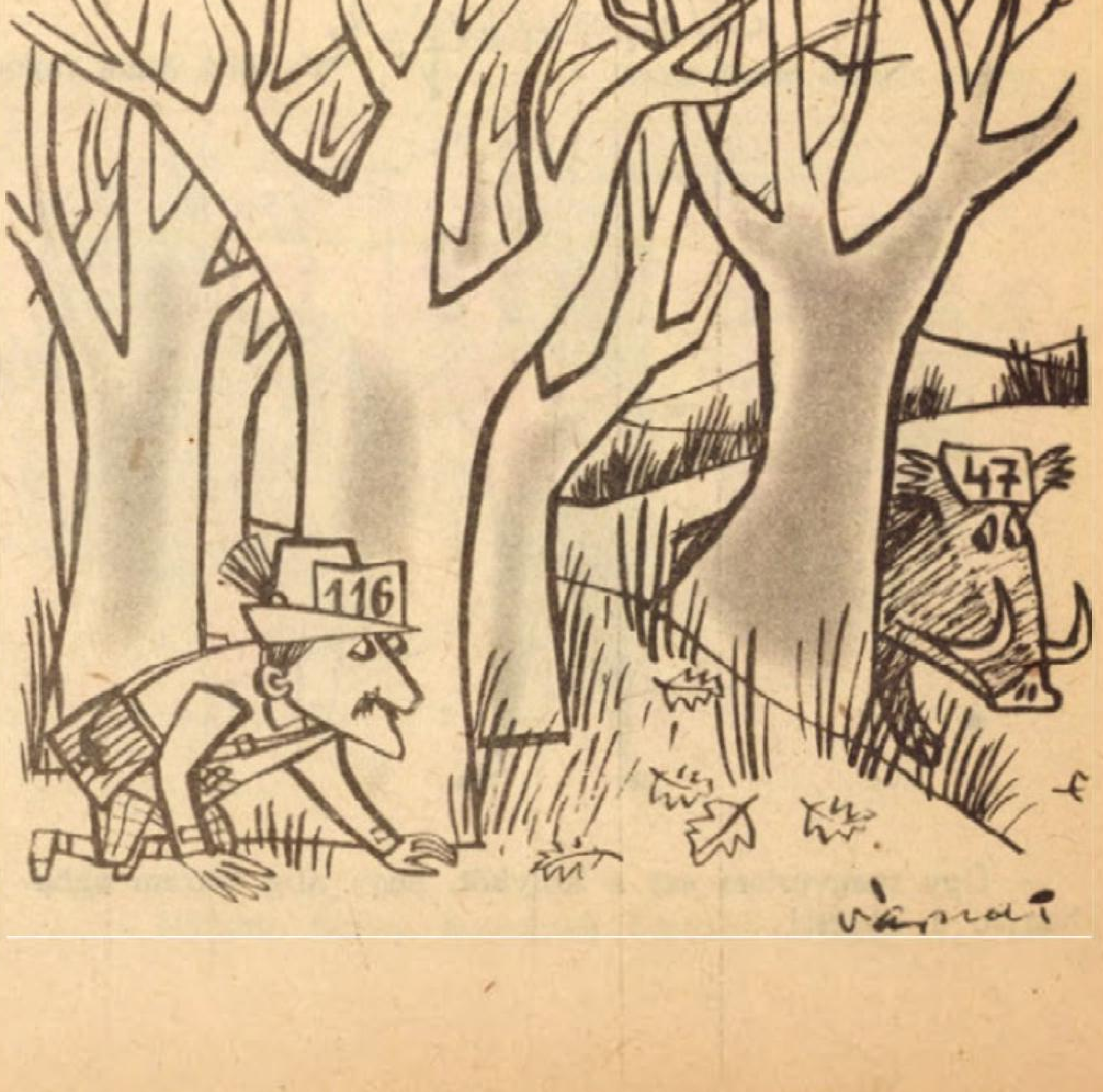

A figyelmes férj

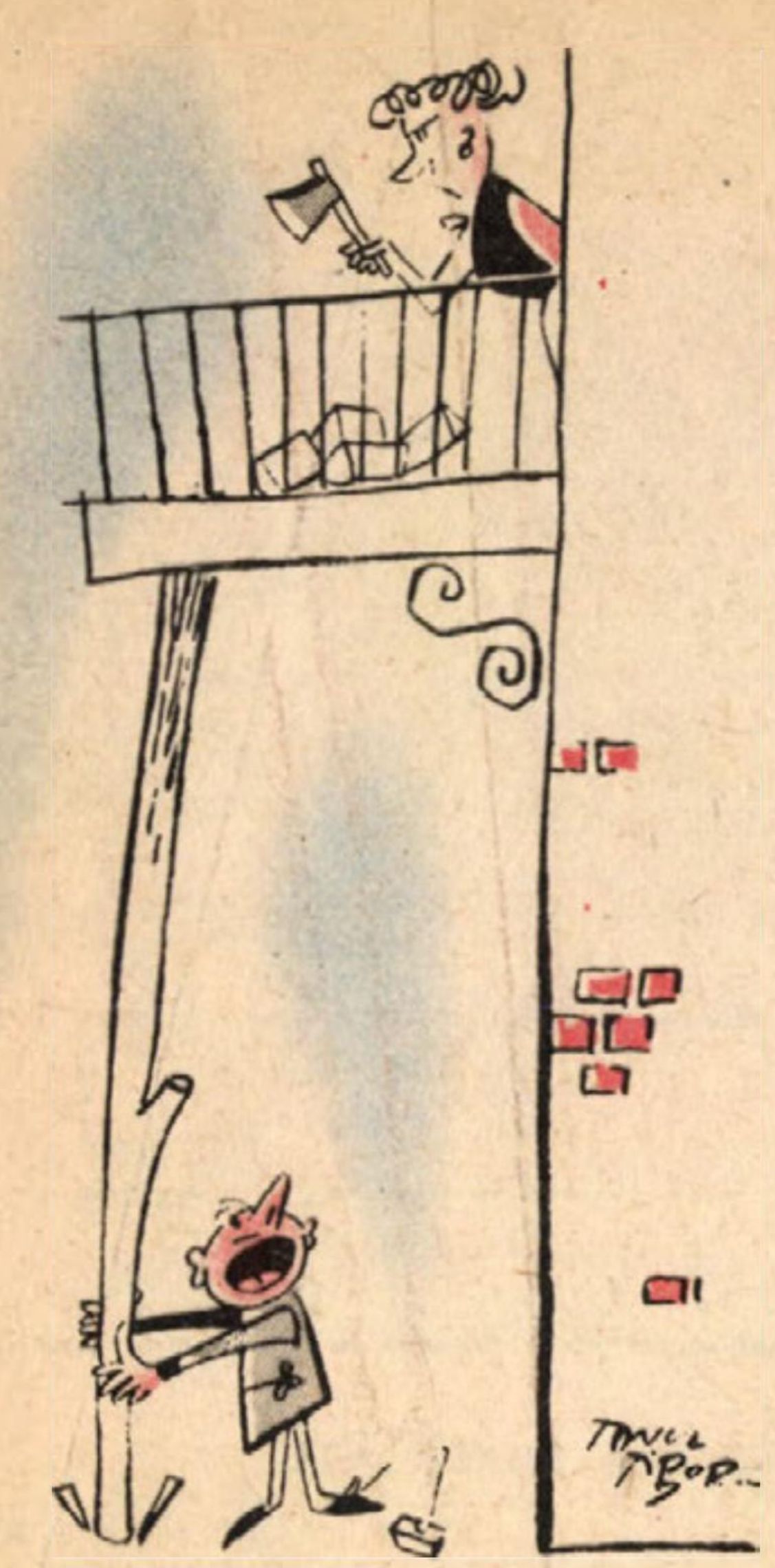

– Hasogathatsz, Bözsi!

Mindent bele!

Szűr-Szabó József rajza

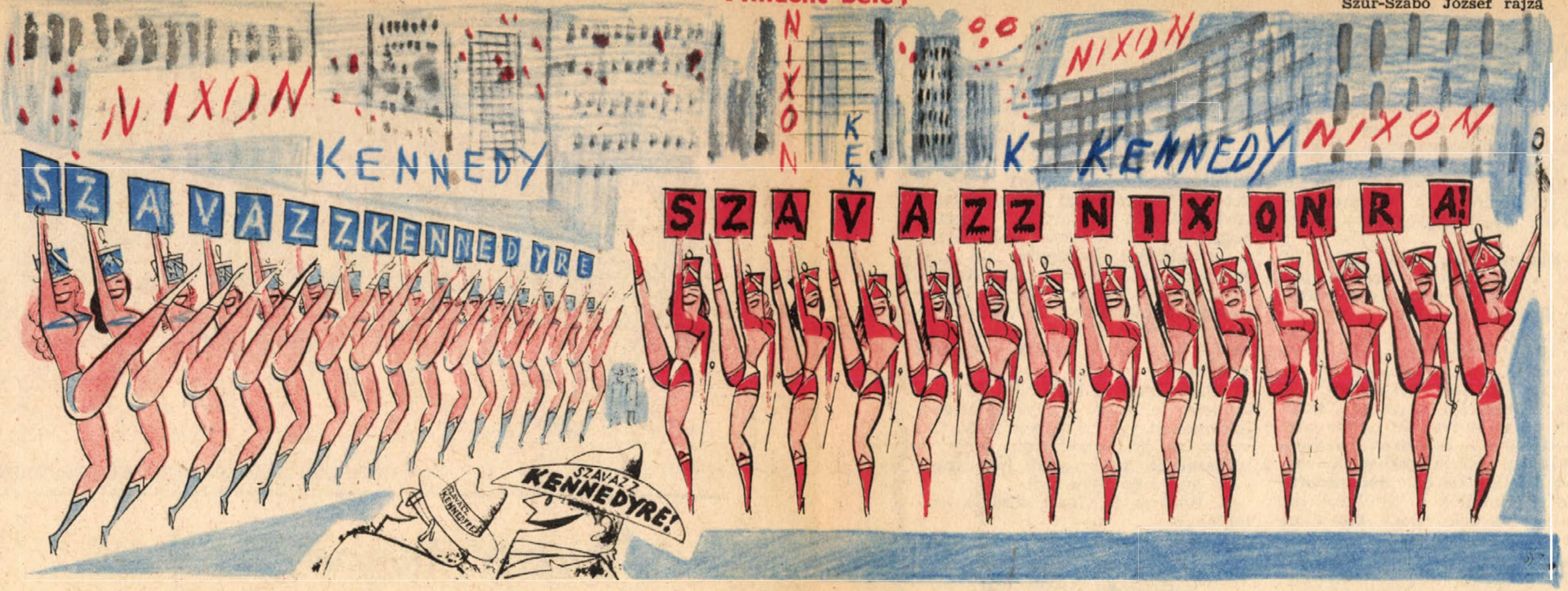
NIXON
KENNEDY
NIXON
KEN
NIXON
K KENNEDY
NIXON
SZAVAZZ KENNEDYRE
SZAVAZZ NIXONRA!
SZAVAZZ KENNEDYRE
SZAVAZZ KENNEDYRE!

– Ha még valamit le tudunk vetni, kezünkben a győzelem!

Orvosi vizit a középkorban

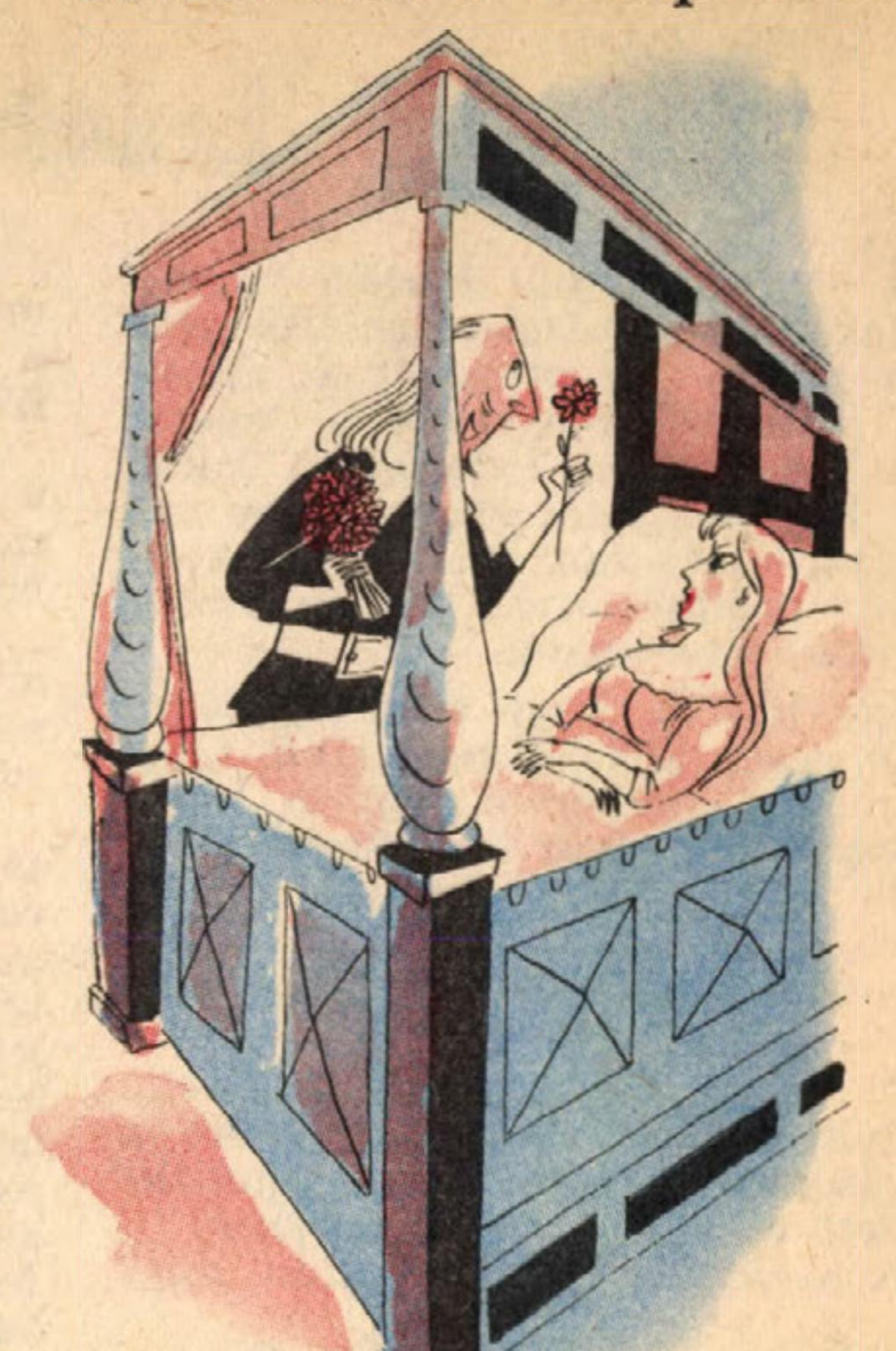

– Naponta háromszor egy szálat!

Óvatos családfő

Szűr-Szabó József rajza

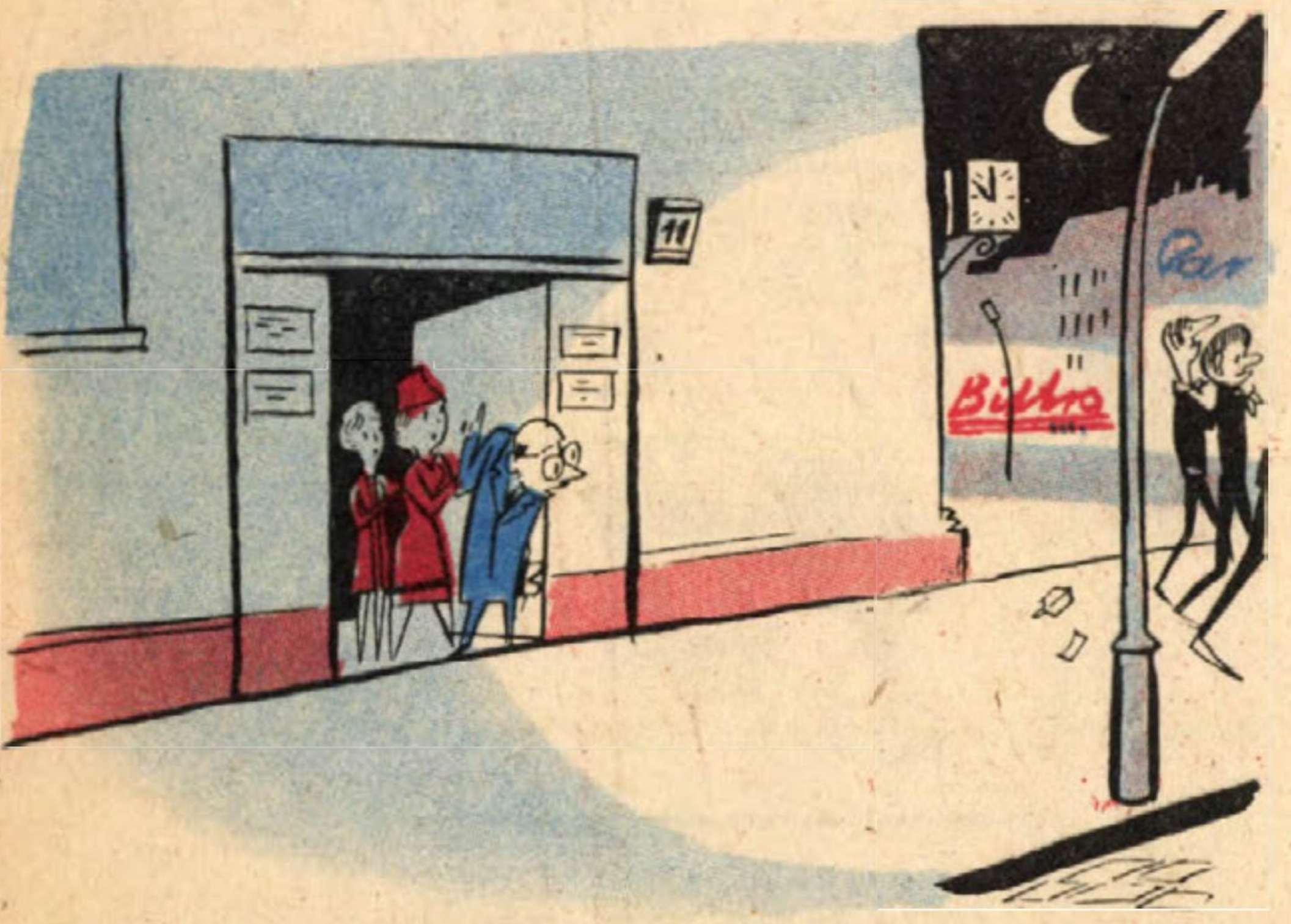

– Mehetünk, elmentek a huligánok!

Háry János újabb meséje

Szegő Gizi rajza

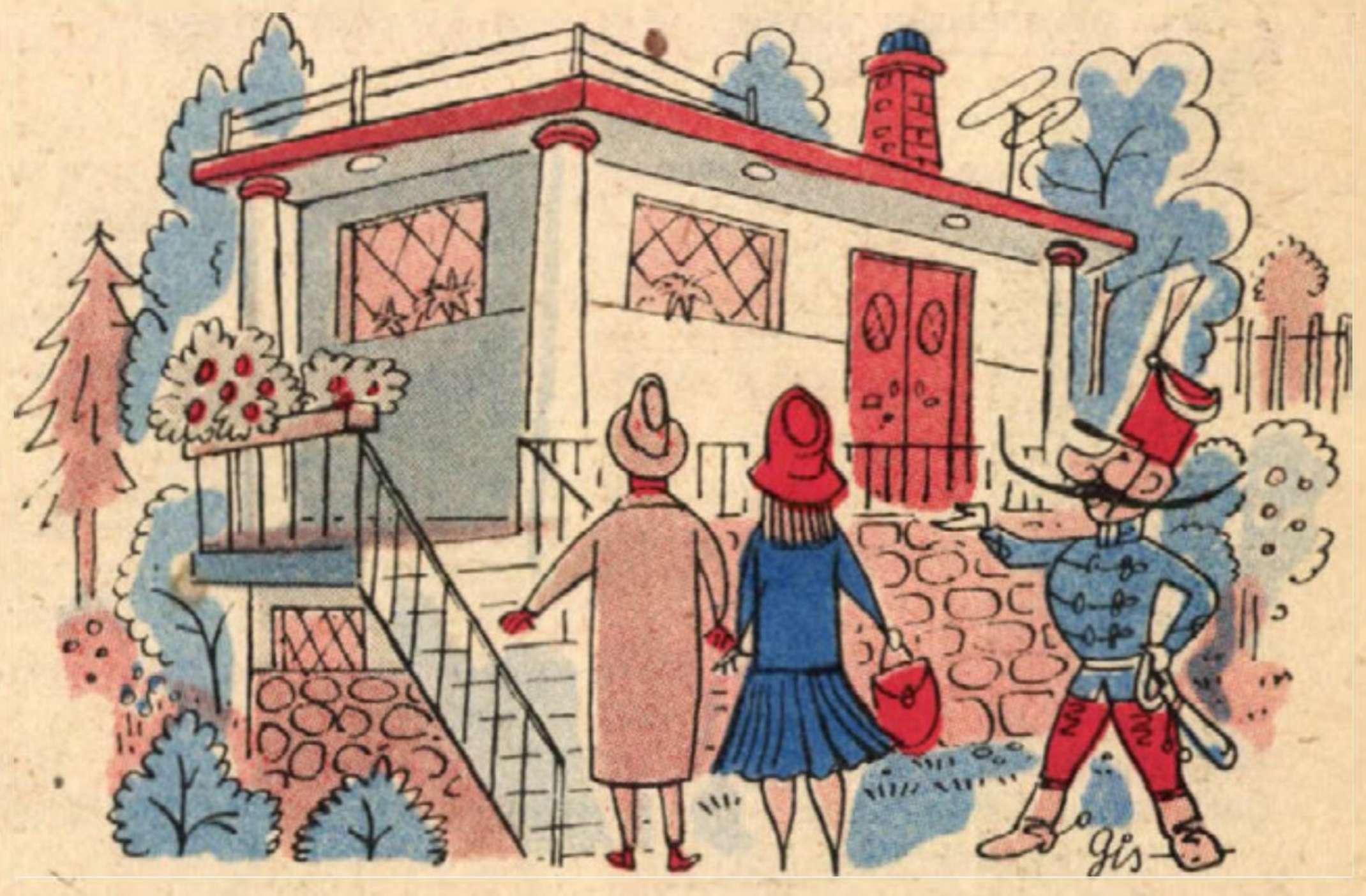

– Idén összesen nyolcszor voltam vidéki kiküldetésben és ezt a kis villát spóroltam össze a napidíjamból!

Közvetett eredmény

Schwott Lajos rajza

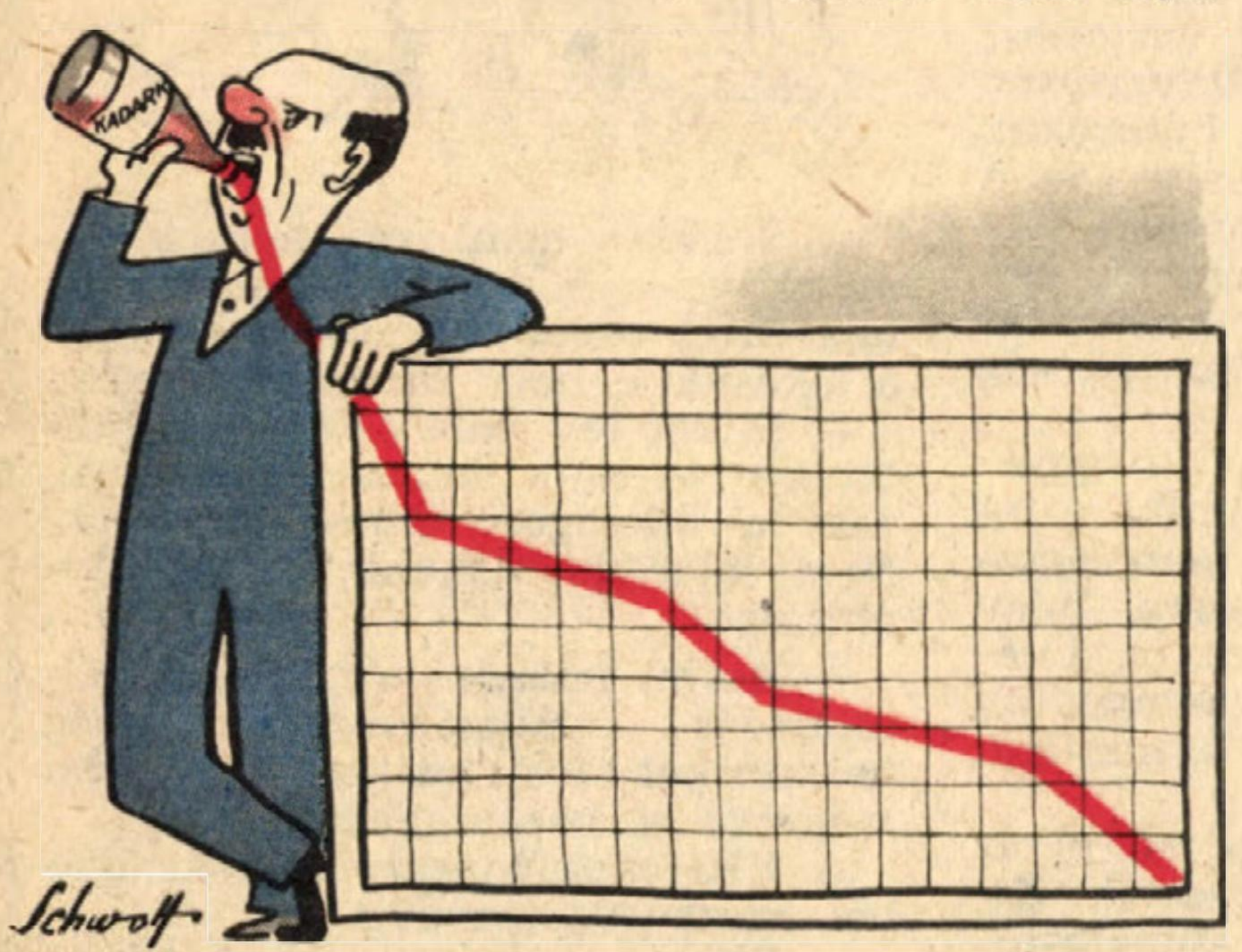

Meghozták a pálmát

Toncz Tibor rajza

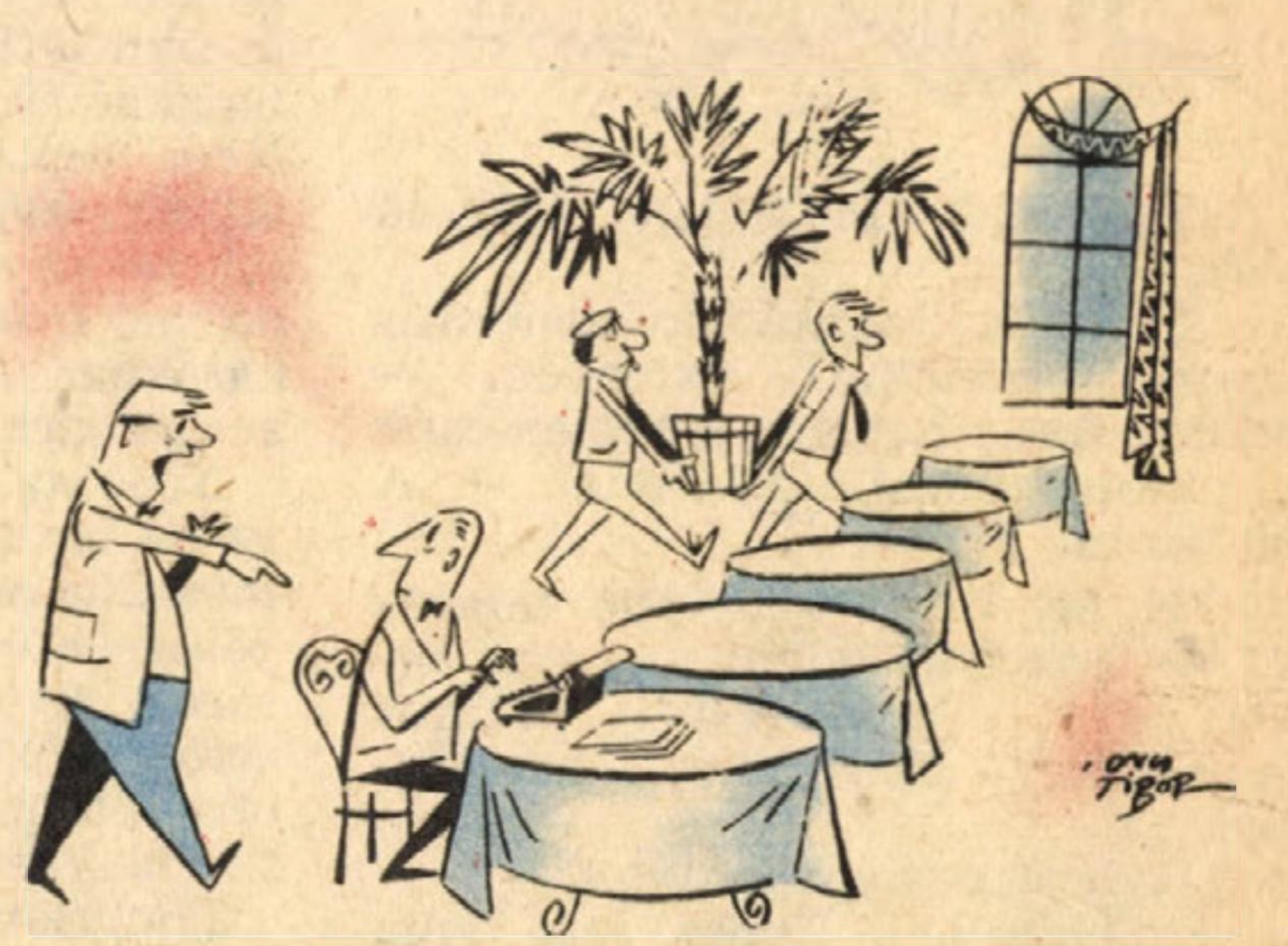

– Írja mindjárt az étlapra, hogy csak Rocky-sör és Zsiráf sör van!

Női dolgok

Vasvári Anna rajza

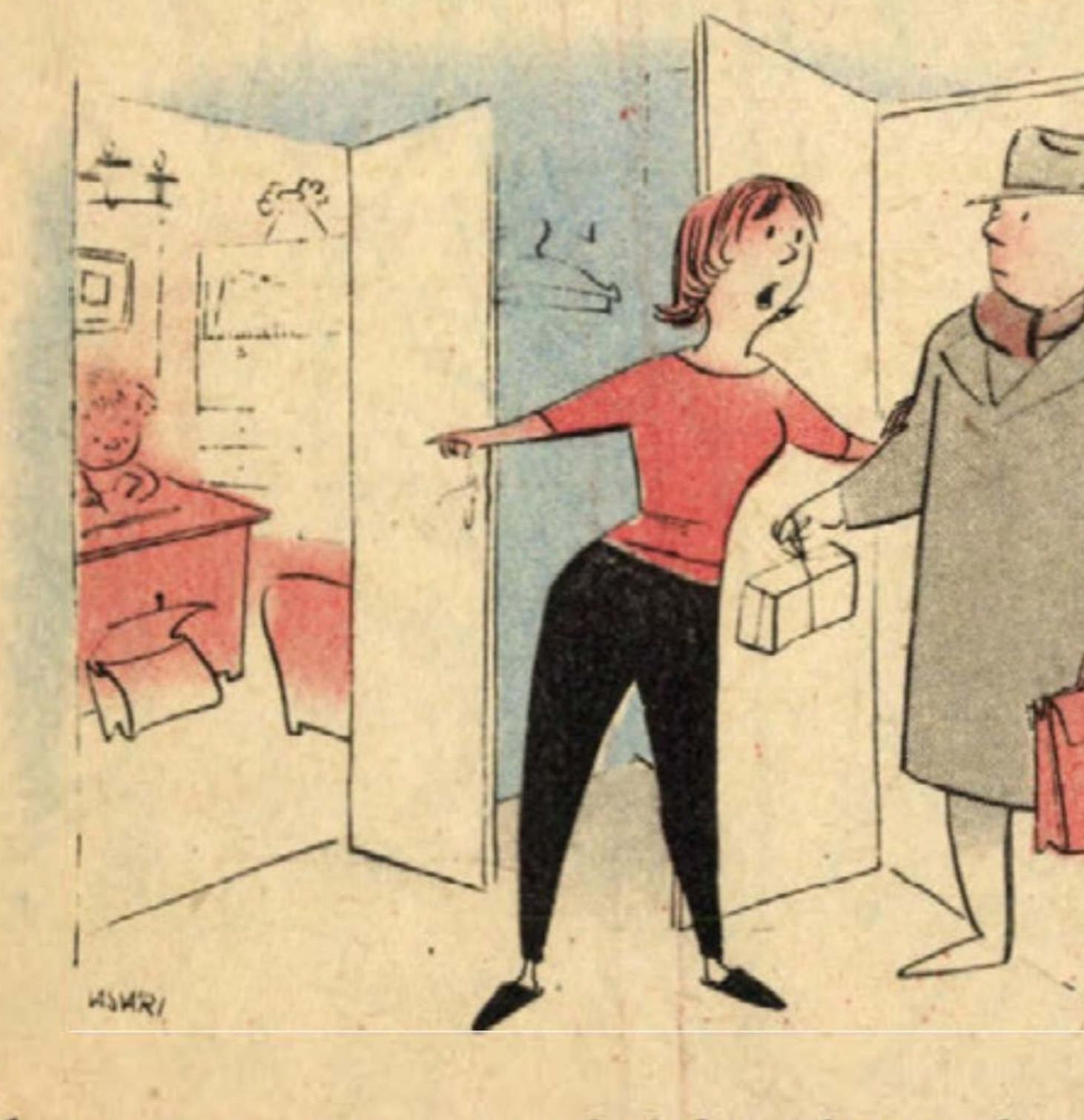

– Úgy megvertem ezt a kölyköt, hogy alig bírtam abbahagyni a bőgést!...

Útbaigazítás

Réber László rajza

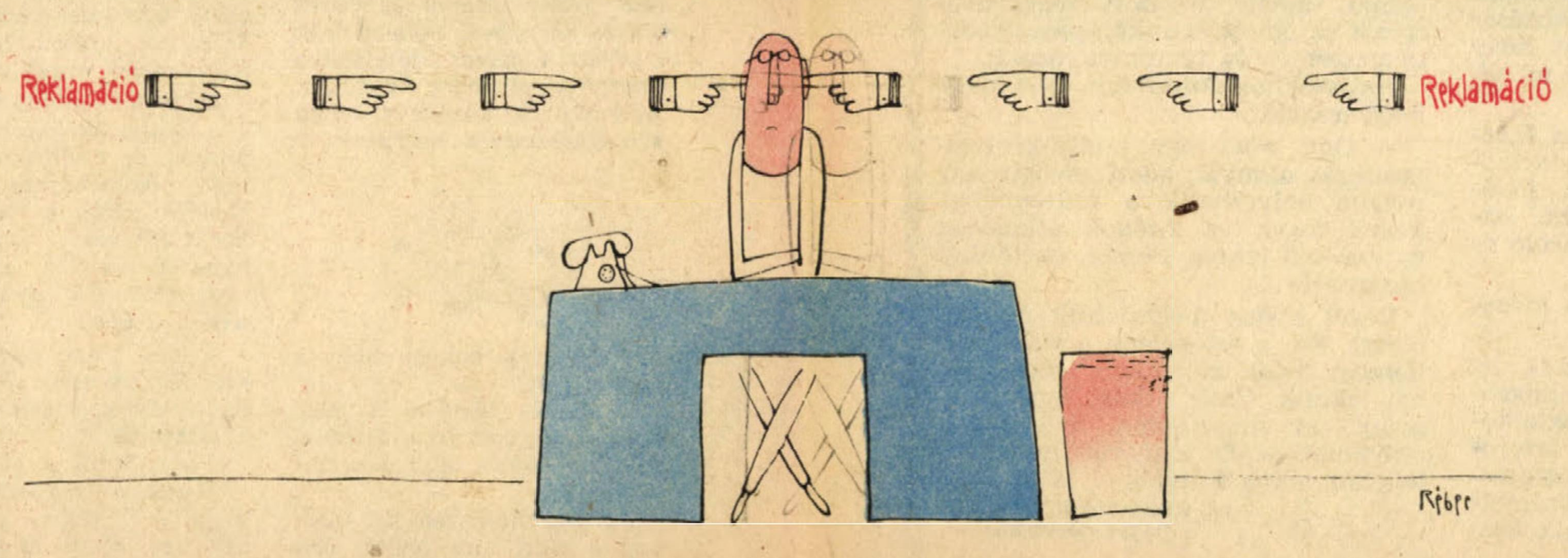
Reklamáció
Reklamáció

Megoldás

Szűr-Szabó József rajza

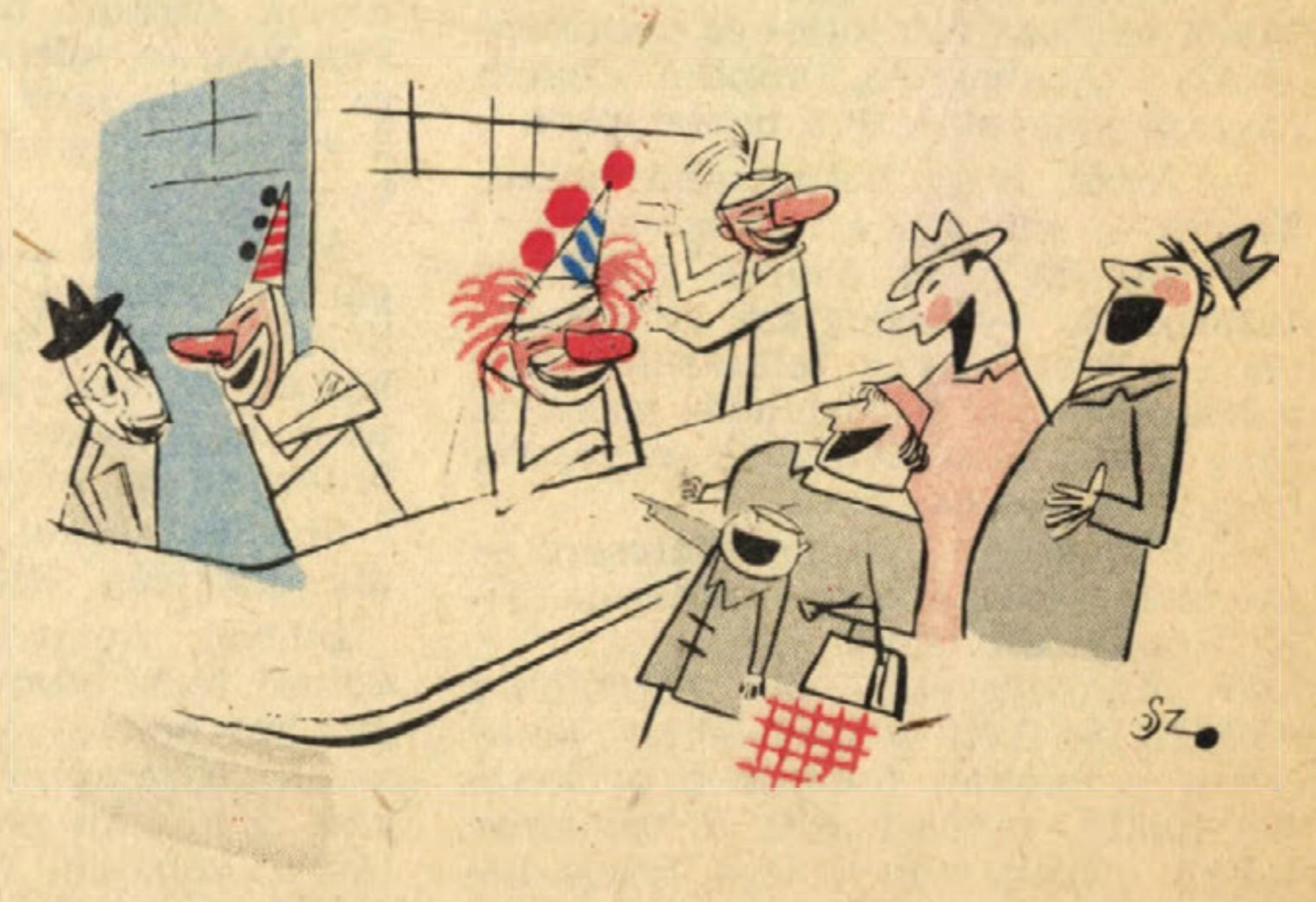

– Nálunk, kérem, nincsenek bosszús vevők!

Mih. Edel:

Lehetett volna kutyábbul is

Régimódi, szolíd házban lakom. A lakásomban réges-régen lepergett a mennyezet, lepattogzott az ajtókról a festék, meglazult a tapéta. Már réges-régen megérett a lakás egy kapitális tatarozásra, de én ezt mindig halogattam. A békesség kedvéért távoltartottam magam mindenféle tatarozástól.

Így történt, hogy a múlt nyáron tökéletesen kiélveztem a lakás nyugalmát: a feleségem (szintén tudományos munkával foglalkozik) üdülőbe, a diák fiam gyakorlati munkára, a kislányom pedig az úttörő táborba utazott. Így tehát azt csináltam, amit akartam.

A sorsharag azonban, mint egy dühös pulyka, váratlanul betört a lakásomba a házmester, a munkavezető és a szobafestők képében.

A házmester úgy viselkedett, mint a kapituláció feltételeit diktáló egyén.

— A maga lakásában generális tatarozást csinálunk, faterkám — mondta azon a hangon, amelyen csak egy ítéletvégrehajtó beszélhet. — A HIG fizeti.

— Mi az, hogy generális tatarozás? — szörnyülködtem. — Azt hiszem, erre... nem volt... semmiféle indok... Nem adtam be kérvényt...

A házmester megnyugtatott:

— Fellebbezhet. Ehhez joga van. Figyelmeztetem: itt minden vadonatúj lesz. Kicseréljük a parkettet. Príma minőségűt adunk helyette. Beütemezzük.

A házmester utolsó szavai úgy hatottak, mint a fenyegetés.

— Tessék... hogyan tetszik... Miről van szó tulajdon- és voltaképpen? — hebegtem, mintha engem magam akartak volna beütemezni.

— Arról, hogy holnapután hozzálátunk — mondta a munkavezető.

— De én nem akarok generális tatarozást. — hebegtem rimánkodva. — Nem vagyok felkészülve morálisan erre a félesztendős rumlira. Még élni akarok. Adjanak módot rá, hogy magam döntsek...

— Fütyülünk a maga döntésére — mondta a házmester férfiasan. — Nekünk utasításunk van.

A munkavezető már ceremónia nélkül járt-kelt a szobákban, lekaparta a falakat, feltépte a parkettdeszkákat, tanácskozott a szobafestőkkel. Nyakamon volt a teljes intervenció.

— Holnapután jövünk. Két hét múlva befejezzük — közölte velem a munkavezető komoran. — A grafikon szerint.

A „grafikon" szó megadta nekem a kegyelemdöfést. A barátomhoz szaladtam, az ideggyógyász tanárhoz.

— Idegösszeomlás, sőt sokk fenyeget! — tört ki belőlem a panasz. — A lakásomban generál-tatarozást akarnak csinálni.

— Hm, hm... mélyedt el a barátom gondolatai tavában. — Az ilyen esetekben csak egy orvosság van — az autoszuggesztió. Állandóan azt igyekezz bebeszélni magadnak, hogy lehetett volna kutyábbul is, megtörténhetett volna a legrosszabb az életben. Például átköltöztethettek volna társbérletbe. De én mindenesetre azonnal telefonálok a klinikára, ott felírják a nevedet, hogy bármikor helyet találj náluk.

Megnyugodva mentem el barátomtól. Az ideggyógyászaton biztosított hely felvértezett, bátorságot kölcsönzött és hitet adott a boldogabb jövőben.

Megkezdődött a generális tatarozás.

A szobafestők idejében jöttek: kaparták a falat, meszeltek, festettek, le sem tették az ecsetet. Udvariasan betakarták, félretolták a bútorokat. Nem tapostak a könyvekre, nem tépték szét a kéziratokat, nem törték be az ablaküvegeket és nem csináltak fusermunkát a szomszéd lakásokban a Házkezelési Igazgatóság számlájára.

Naponta konzultáltam ideggyógyász barátommal. Ő a klinikára telefonált és érdeklődött, nem vesztettem-e el a jogomat arra, hogy soron kívül betelepítsenek az intézetbe. Biztosítottak, hogy nyugodtan elveszíthetem a fejemet: a klinikán fix helyem van.

Pontosan tizennégy nap telt el. A tatarozást ragyogóan elvégezték. Esküszöm, rábeszéltem a szobafestőket, parkett-mestereket, a munkavezetőt, aki nekem a kapitulációt diktálta, hogy jöjjenek velem egy jó vacsorára a vendéglőbe.

Elpazaroltam azt az összeget, melyet a széttört bútorok, megrongált könyvek és kéziratok helyrehozására tartalékoltam. Ámde kitűnt, hogy a mártíromságom még a jövő méhében rejtőzik!

Megérkezett a Házkezelőségi Igazgatóság bizottsága. Végigjárta a szobákat, kipróbálta a csapokat, jóváhagyta a tatarozást és elment. Azután megérkezett a parkettpucoló és feltörülte a parkettet.

Másnap reggel megjelent a második bizottság. Elment.

Délben csengettek. Megjöttek az építési technikum tanulói a pedagógus mérnökkel gyakorlati foglalkozásra. Kitanulmányozták a tatarozást, a munka grafikonját, végigjárták a szobákat, méregettek, számolgattak, számadásokat állítottak össze... Eltávoztak. Látogatásuk után magunk vikszeltük fel a padlót.

Este megjelent a városi újság munkatársa, utána a fotoriporter. Éjféltájban meglátogatott bennünket a Házkezelőségi Igazgatósággal együttműködő bizottság, másnap reggel a kerületi tanács képviselete, a nyugdíjasok, valamint az építő szakszervezet bizottsága. Azután ránk rontottak a tudományos kutató intézet munkatársai: kollektív disszertációt írtak erre a témára: „Generál-tatarozás és annak következményei."

Telefonáltam a klinikára, nem lehetne-e felvenni gyógykezelésre a feleségemet is, aki éppen most tért vissza az üdülésből. Nem lehet — válaszolták. A biztosított hely szigorúan egy személyre szól.

A Házkezelési Igazgatóságra szaladtam.

— Sajnos, nem segíthetünk — mondták. — A maga lakásán mintatatarozást végeztünk. Azért mennek a lakásukra, hogy tanulmányozzák...

— Mikor lesz ennek vége? — kiáltottam. — Nem dolgozunk, sem én, sem a feleségem, nincs nyugtunk. Nem lakásban lakunk, hanem kiállításon!

— Az ön lakásán végzett generáltatarozás tanulmányozására még harminckét szerv iratkozott fel, nem számítva a házkezelőségeket.

A HIG munkatársának a hangjából büszkeség csendült ki.

— Ebben az esetben — mondtam — senkit sem engedek be a lakásomba. Egyetlen bizottságot sem! Egyetlen tanfolyamot sem!

— Az ön viselkedését társadalomellenesnek fogjuk nyilvánítani, mint olyant, amely hivatott megakadályozni az építők munkájának tapasztalatcseréjét és tanulmányozását.

Jogászokhoz fordultam. Ott megmagyarázták:

— Önt, mint egy minta-generáltatarozás alanyát, adott esetben egy rangba helyezhetik a múzeummal. Ennél fogva az ajtónak állandóan nyitva kell lennie. Persze, ebéd alatt bezárhatja...

Végül mégis megtaláltuk a megoldást. Én, a feleségem, a fiam és a lányom most különböző ismerősöknél lakunk. Csak ritkán, lopva megyünk el múzeummá nyilvánított otthonunkba. És komoran mondjuk: lehetett volna kutyábbul is.

(A Krokodilból fordította Pogonyi Antal)

FÉNYES BÁCSI,

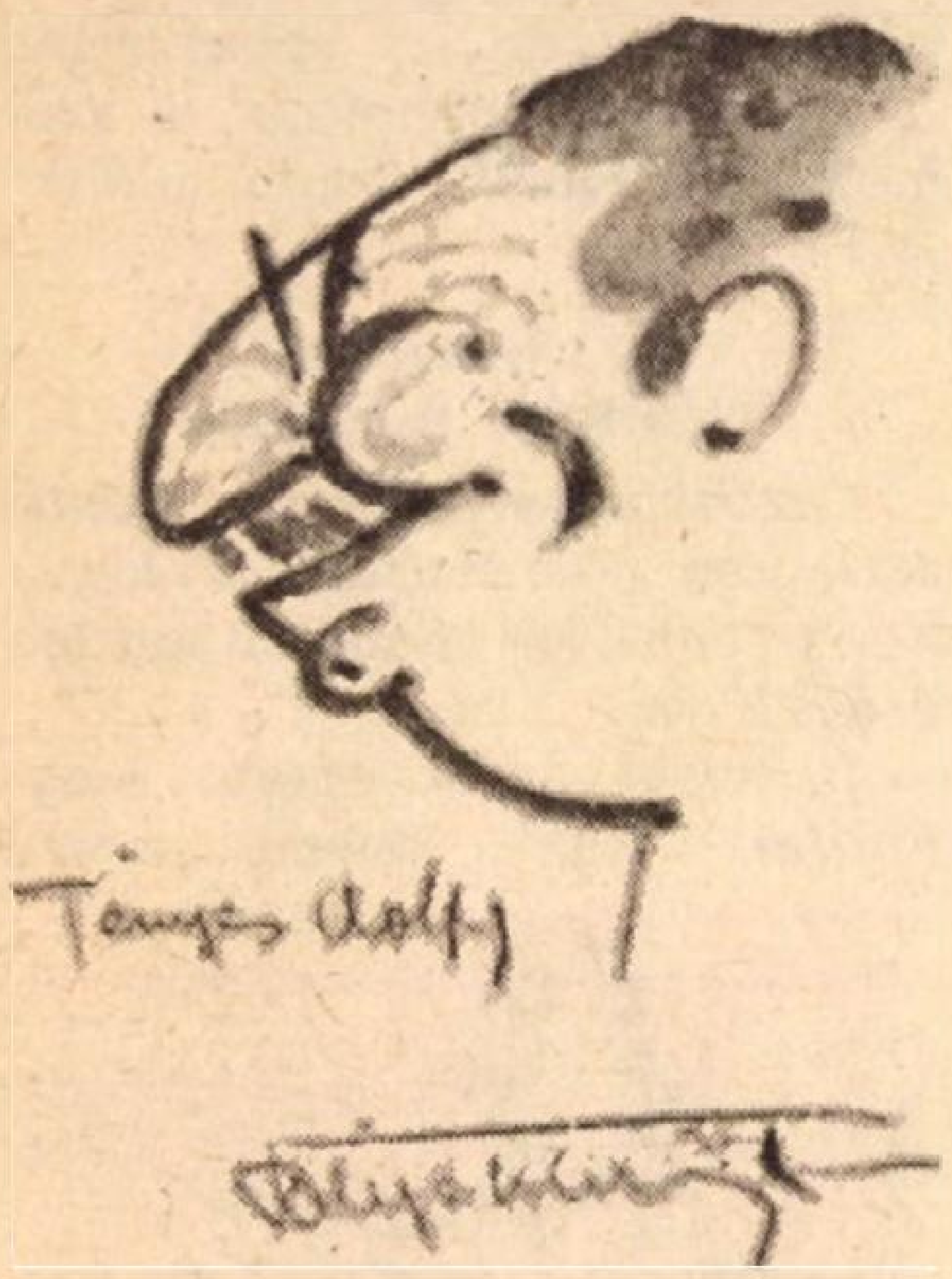

(Pólya Tibor rajza)

vagyis Fényes Adolf, a kiváló festő, akinek életművét nemrégiben állította ki a Nemzeti Galéria, ismert és kedves alakja volt Budapestnek. Fényes bácsi többek között arról volt nevezetes, hogy fogadóóráit a Váci utcai Lukács-cukrászda (jelenleg: Anna) előtt, a járdán sétálgatva tartotta. Mindig itt keresték fel festő barátai, a művészetkedvelő mecénások, a társaságbeli hölgyek. Fényes bácsit ebédre vendégül látni megtiszteltetést jelentett. Ebédmeghívást csak azzal a feltétellel fogadott el, hogy az utolsó falat lenyelése után, minden beszélgetést mellőzve, azonnal hazamehet szunyókálni.

Kollégái imádták az öreget, nemcsak kedves humoráért, hanem jó szívéért, segítőkészségéért is. A kartársakat általában ezzel a köszöntéssel fogadta:

– Hogy van Mesterséged?

Úgy vélte, ez sokkal több, mint a „méltóságod", az a cím, amivel abban az időben „kiváltságos" művészeket tüntettek ki.

*

Signor Lussi, egykori olasz kultuszminiszter tájkép-pályázatot hirdetett. Több fiatal magyar festő is részt vett a pályázaton. Fényes bácsi ugratta őket:

– Ne dőljetek be neki! Olyan ez, mint a pápaválasztás. Akárhány jelölt buzgólkodik, a végén mégis mindig az olasz nyeri el a pálmát.

Így is történt. A pályázatot olasz festők nyerték – a tehetséges magyar gárda lemaradt. Erre megszületett a rigmus:

„Mondá a jó Signor Lussi,
Az olasznak itt egy pusszi,
És még ötvenezer líra!
S így a többi festő síra."

Persze, Fényes bácsi hivatottabban kezelte az ecsetet, mint a tollat.

*

Olyan jellegzetes alakja volt a Váci utcának, hogy a cukrászda előtti posztja már szinte lakhelyének számított. Még a postáját is ide címezték sokan, anzikszokat, meghívókat, leveleket kézbesített neki a postás ott a járdán. Az első őszi lombhulláskor a Mester elvonult a szolnoki művésztelepre. Pesti hívei hiába várták a cukrászda előtt. Egyik barátja egyszer nagy táblát tett ki a cukrászda kirakatába, így tudatva a társasági eseményt: „Fényes bácsi szabadságon!"

A fasizmus millió bűne közé tartozik Fényes bácsi halála is. A Mester – aki magát „jóbélű"-nek nevezte és passzionátus evő hírében állt –, 1945 elején éhenhalt.

K. A.

Profilírozott zongora

Várnai György rajza

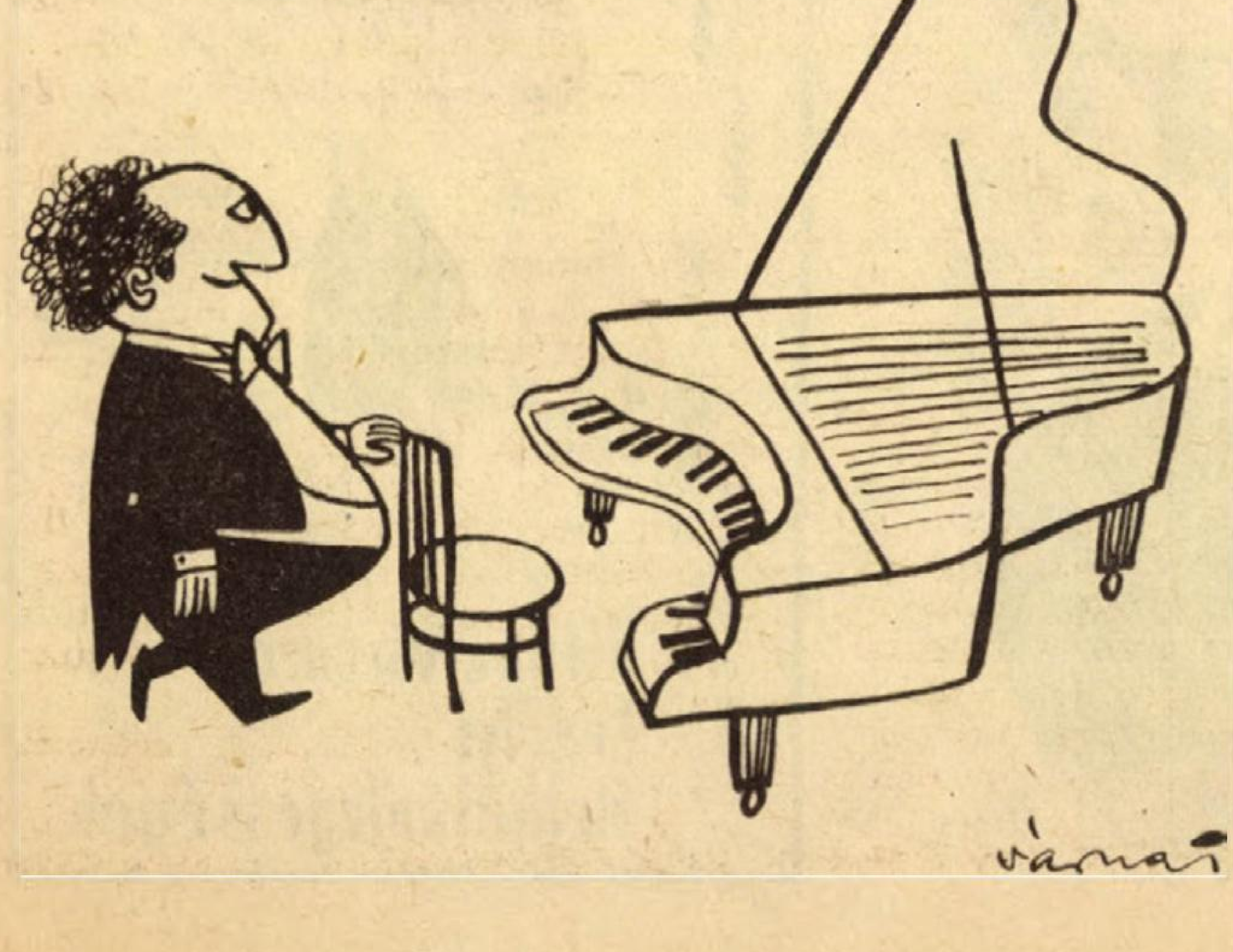

Csoda Baltimoreban

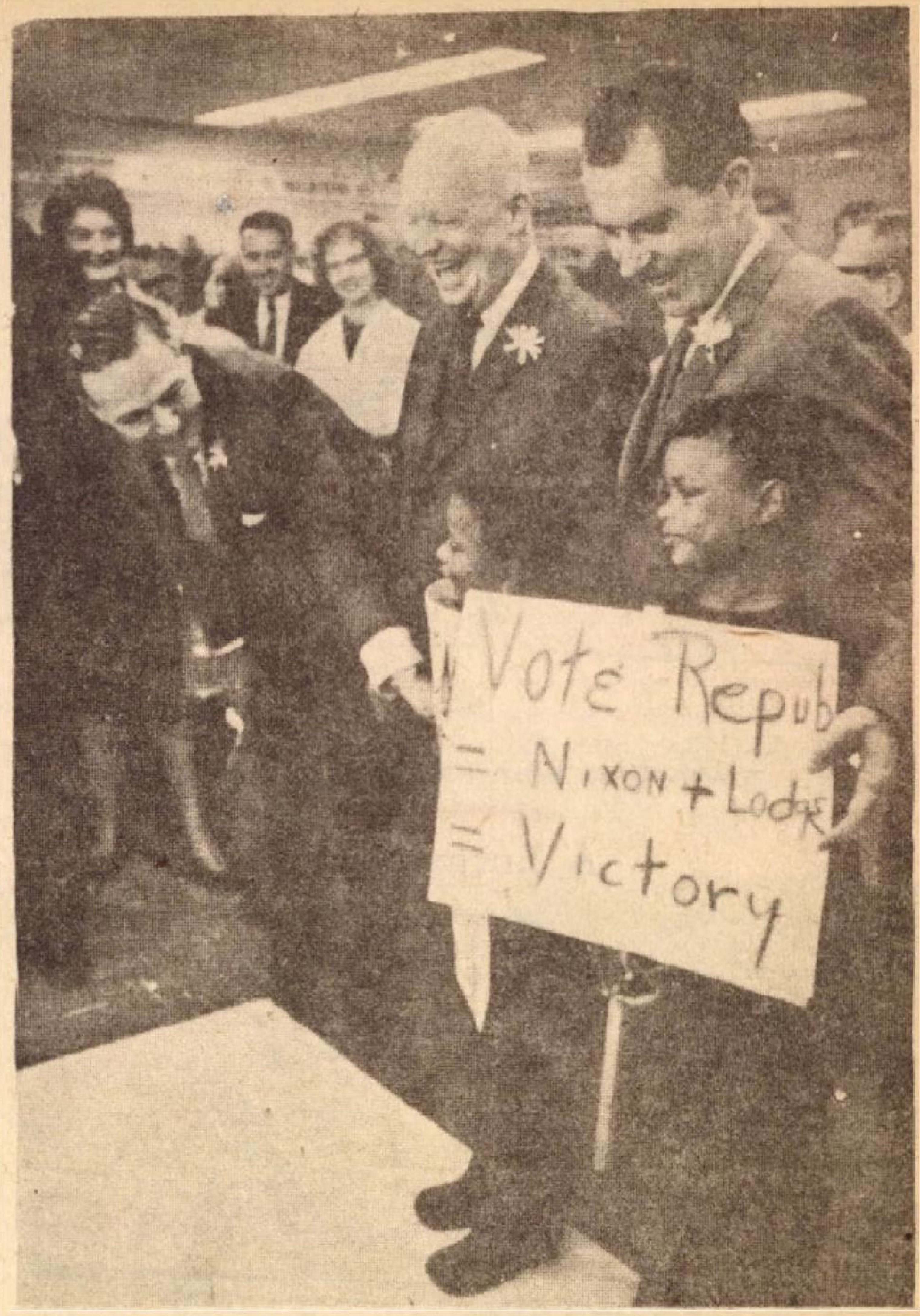

Tágranyílt szemmel bámuljuk ezt a képet. Baltimoreban (Maryland állam) készült. Valljuk be, szemkápráztató látvány. Cabot Lodge, az Egyesült Államok kérlelhetetlen ENSZ-megbízottja boldogságtól ragyogó tekintettel néz egy kis néger gyereket. Nixon atyai pillantással jutalmazza a másik kis feketét, de a hírneves Eisenhower-mosoly sem hiányzik a képről. Mi történt a korlátlan lehetőségek hazájában? Egyszerre négerbarátokká lettek a gőgös jenkik? Csoda történt, vagy valami különös esemény? Szó sincs róla, nem történt semmi, csupán fog történni valami, nem is rendkívüli dolog, olyasmi, ami minden négy esztendőben előfordul az Egyesült Államokban. Elnökválasztás! A republikánus párt urai — de nyilván a demokraták is — abbahagyták a négerüldözést. Ha nem is örökre, de minden esetre 1960. november nyolcadikáig.

Ahol mindenre gondolnak

Gerő Sándor rajza

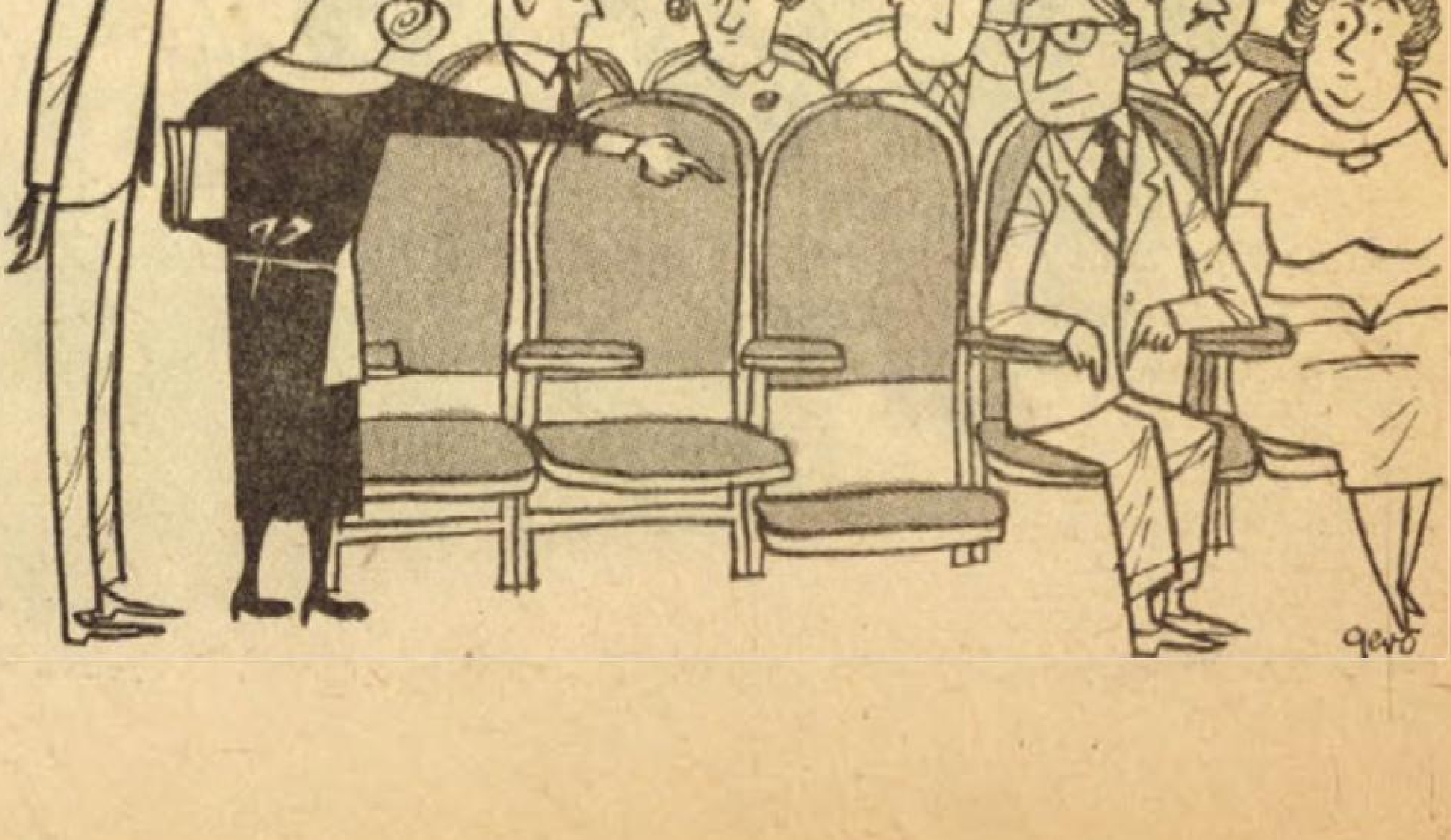

Miért él az ember?

(Egy hypochonder monológja)

— Köszönöm, fiacskám, nem kérek virslit, ne szakíts mindig félbe. Én most az életen gondolkodom. Megmondom neked úgy, ahogy van, de ne add tovább. Semmi értelme az egésznek. Élünk, vegetálunk bele a világba. Miért? Hogy részünk kín legyen és szenvedés... Persze, vannak apró örömeink is. Ha váratlanul kezünkbe nyomnak egy százast, vagy egy nőt... De ez is csak olyan csalétek, mézes madzag... Hogy ne vedd észre: be vagy húzva a csőbe... Az élet csillogó csövébe... Legjobb lenne az egésznek véget vetni. Slussz, pássz, bekaparnak, kész. S aztán jön a nihil... Ne ásíts, fiam!

— Olyan különösen érzem magam ma este... Nézd csak, fiam, nem forró a fejem? Mit? Hogy az én fejem hideg? Tényleg. Mint a jég! Ez agyvérszegénység, sclerosis maximus... Nézd meg a pulzusomat, fiam... Nem ott van a pulzusom! Húsz éve élsz velem, drága fiam és azt sem tudod, hol a pulzusom... Bezzeg... Na, de hagyjuk ezt... Micsoda? Nyolcvan? És ezt te csak úgy mondod? Csekélység! Lázam van. A tarkóm is fáj, szédülök. Agyhártyagyulladás, minimum! Kérlek, hívd fel azonnal doktor Vajákot, rögtön üljön taxiba... Már nincs pulzusom... Egyáltalán nincs pulzusom, fiam! Nem kering a vérem... A mellembe is szúr... Angina pectoris... Nyújtsd fel két ujjadat! Négyet látok! Jézusom! A holttestemet égessétek el és a hamvaimat szórjátok szét... Semmi fakszni, semmi ceremónia... Miért nem jön az a Vaják? Nem kellene konzíliumot hívni rögtön? A lélegzetem is olyan nehéz...

— Mondd, fiam, miért vagy te olyan gyanúsan nyugodt? Olyan rosszul vagyok, hogy így kell leplezned az aggodalmadat? Inkább tördeld a kezedet, drága fiam... Jaj, a szívem! Miért sírsz, még nem haltam meg! Milyen a nyelvem? Ez piros? Ez, fiam, zöld, ez sárga... Igazad van, az az átkozott nikotin... Itt a cigarettám és az öngyújtóm, ne is lássam többé! A bőröm is olyan érzékeny... Nem a borotvától! Ideggyökgyulladás! Jaj, Istenem!

— Nézz ide, nézz ide! Már járni sem tudok... Ez járás? Ez vánszorgás. Fogj meg, fiam, mert összeesem... Ne zokogj, fiam, mert attól még rosszabbul leszek, uralkodj magadon! Keresd ki a lúdtalpbetétemet és azonnal tedd a cipőmbe... Húzd le a cipőm. Ne sírj...

— Ha életben maradok, új életet fogok kezdeni... Egészséges életet. Minden reggel uszodába megyek. Tuss, hideg víz, úszás! Tornászni is fogok, teljesen el vagyok petyhüdve... Nézd meg a hasam, egészen puha... Ne nyomkodd úgy! Fáj. Ulcus duodeni... Diétát fogok tartani, zsírtalan, fűszertelen diétát... Sok gyümölcs, kevés szénhidrát... Nagy séták az erdőben, vissza a természethez. Semmi tülekedés, semmi izgalom, fütyülök a karrierre! Jókait fogok olvasni és minden reggel cickafarka teát iszom... És beiratkozom yógázásra és koncentrálni fogok a nirvánára...

— Ha ugyan életben maradok, ami nem valószínű, mert már a májam is fáj. Nem iszom több alkoholt, azt az üveg bort, ami tegnapról maradt, add a házmesternek... Jaj, de gyenge vagyok... Végre, csengettek... Nyiss ajtót, fiam...

— Mit gondol, doktor úr, mi ez? Értem, értem, értem... Sima hűlés, nátha... Igen, már reggel tüsszögtem néhányat... És persze, az idegek... Hát köszönöm szépen... Nem voltam megijedve, de ugyebár már ebben a korban... Viszontlátásra...

— Azt hiszed, megnyugodtam, fiam? Nagyon tévedsz... Ez a Vaják nem tetszik nekem az utóbbi időben... Olyan lezser... De hát végeredményben oly mindegy, meddig él az ember... Az egésznek úgysincs semmi értelme... Semmi a világon... Megfőzheted a virslit és megmelegítheted a déli káposztát is... Hát akkor vegetálunk tovább, míg meg nem unom egyszer... Egy perccel a halálom után már oly mindegy, mennyi ideig éltem... Ne ásíts, fiam. Add vissza a cigarettámat!

Gádor Béla

Egy naiv amerikai festő

Schwott Lajos rajza

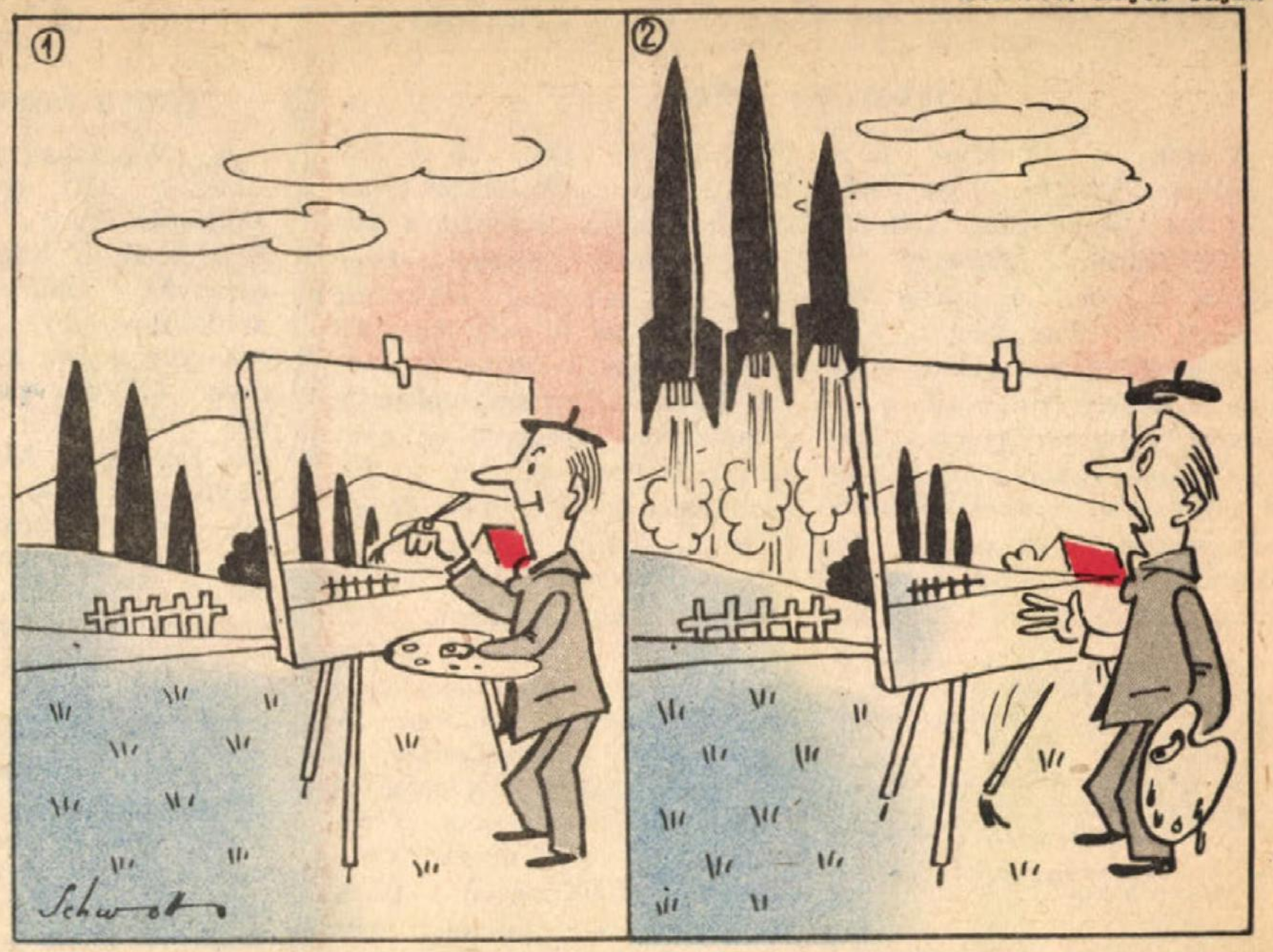

Hirdetőoszlopok

Kallus László rajza

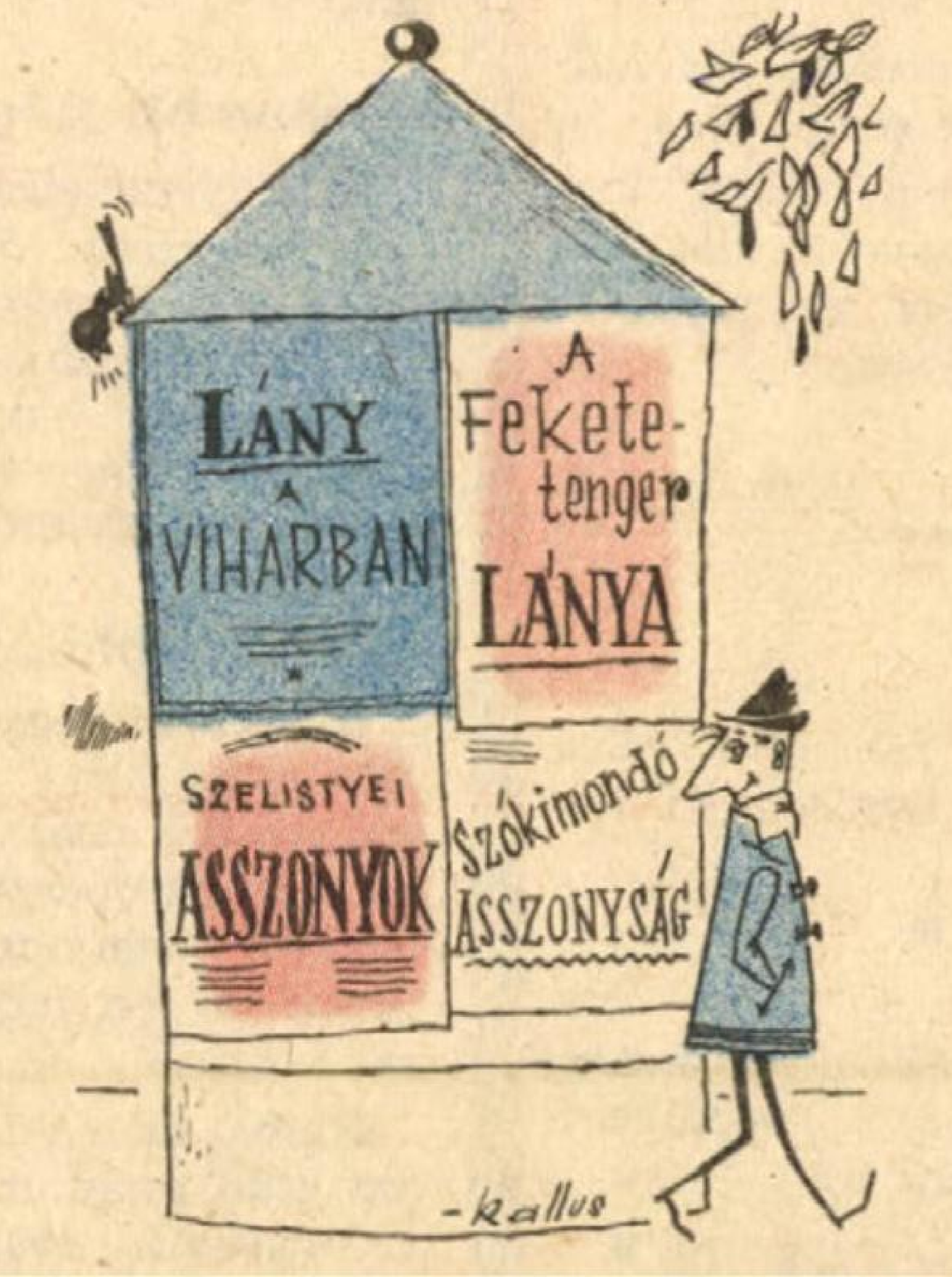

Férfiaknak

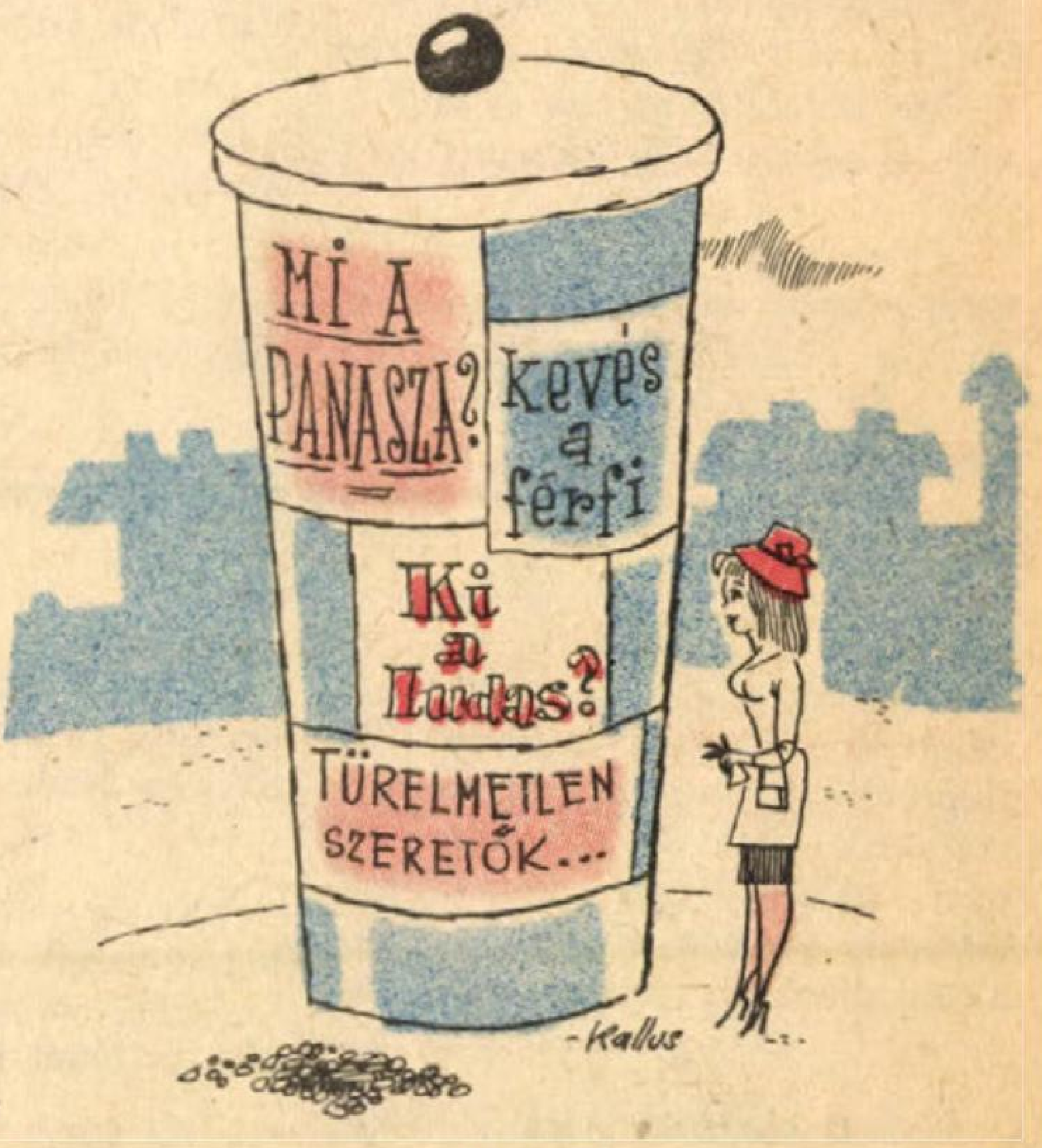
MI A PANASZA?
kevés a férfi
Ki a ludas?
TÜRELMETLEN SZERETŐK...
Kallus

Nőknek

Árkádosítják a Rókus-kórházat

Várnai György rajza

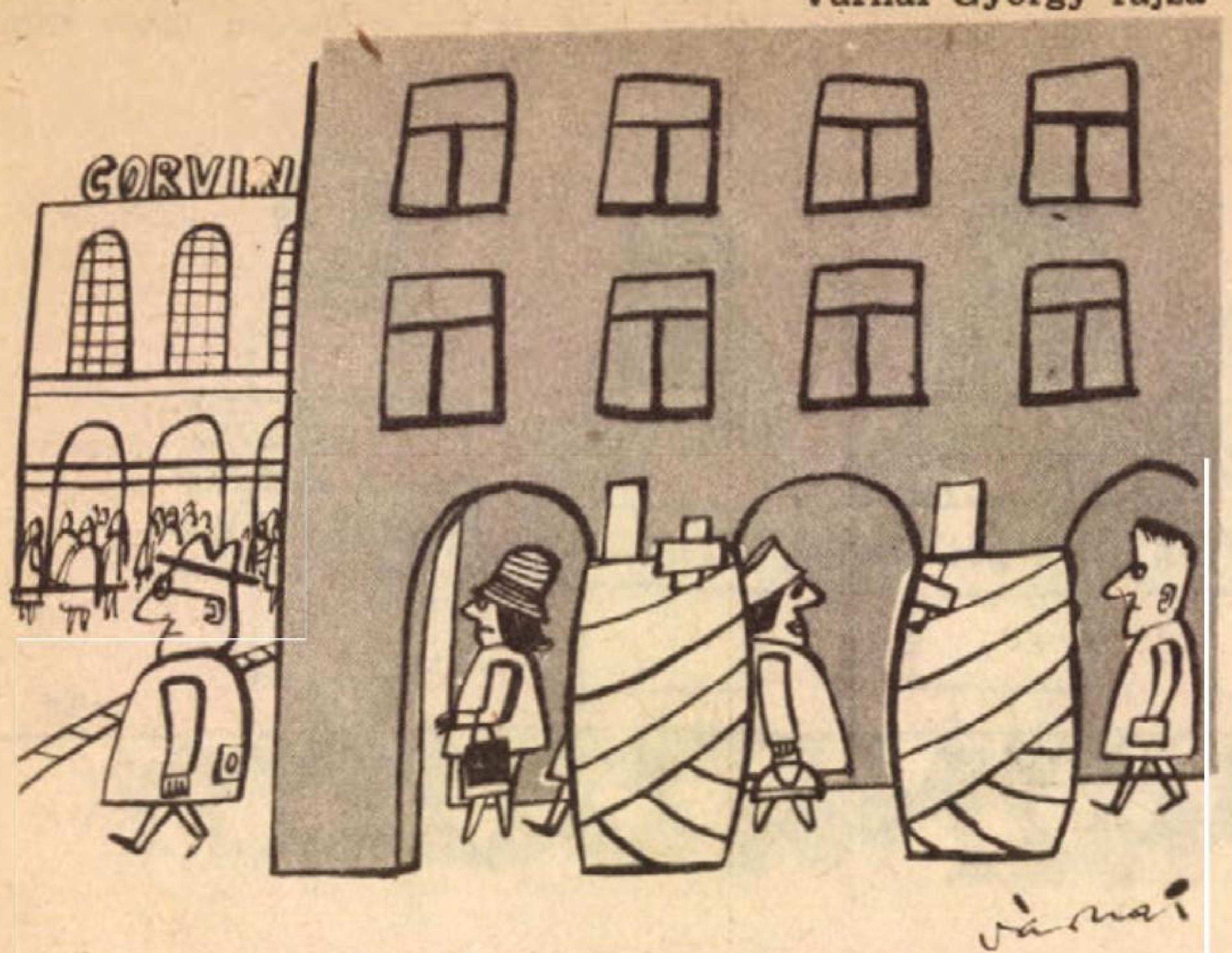

ALKU

A múltkoriban betértem egy üzletbe, hogy a közelgő zimankóra való tekintettel meleg holmit vásároljak. Kinéztem magamnak a kirakatban egy gyönyörű sálat, egy eszményi kesztyűt és egy csodálatos harisnyát. Igenám, de kiderült, hogy a három meleg holmi eladási ára meghaladja pillanatnyi vagyonkám összegét. Mit lehet tenni? Fájó szívvel elbúcsúztam a harisnyától, majd legközelebb megveszem. Kifelémenet arra gondoltam, miért is nincs nálunk már több mint egy évtizede alku? Mindenütt szabott árak vannak, az ember már a kirakatból tudja, mennyit fog fizetni. És ha valaminek lemegy az ára, az sem okoz meglepetést, a kirakatban a táblácskák már jóelőre felhívják a figyelmet arra, mennyi volt a régi ár, mennyi az új. Az embereket így megfosztják az alku örömétől, és talán én is megvehettem volna még a harisnyát is, ha engedtek volna az árból.

Na, nem baj, gondoltam, nemsokára elutazom Bécsbe, a Nyugaton dívó alkukról amúgy is legendákat meséltek az utasok, majd ott kiélem ezt a szenvedélyemet. Bécsben az alku színhelye nem valami külvárosi huszadrangú kóceráj volt, hanem fényes belvárosi üzlet. A bolt csillogott-villogott, selyemkárpit, műanyagpult, tükrök, modernvonalú lámpák, kecses galéria a magasban és előkelő, feketébe öltözött ősz urak érdeklődtek tapintatosan kérelmünk felől. Helybeli ismerősöm, elegáns, negyvenes hölgy, az akkor divatbajött majomszőr pulóver, az úgynevezett „monkey" iránt érdeklődött. Kiszolgálónk – jobb hercegérseknek látszott – nemsokára elénk rakta a kért pulóvert. Árát négyszáz schillingben szabta meg. Hölgyismerősöm megnézte a pulóvert, majd kijelentette: – „Háromszáz!" Kiszolgálónk elsápadt, mintha valóban hercegérsek lett volna és egy eretnek a szemébe vágta volna, hogy nincs isten. Dadogva jelentette ki, ez előkelő belvárosi üzlet, itt nincs helye az alkunak. Én már attól tartottam, rendőr után kiált, de bécsi ismerősöm nyugodtan csak annyit mondott: – „Háromszáz!"

A hercegérsek, bocsánatot kérve, tanácskozásra vonult hátra egy trónkövetelő- és egy exkülügyminiszter-külsejű emberrel, majd nemsokára visszatért és halkan annyit mondott: – „Háromszázhatvan!" Úgy mondta ezt az összeget, mintha lánya csábítójának ajánlaná fel, hogy tűnjön el. – „Háromszáz!" – mondta hidegen az ismerősöm. Nem részletezem tovább, a majomszőrcsodát odaadták ennyiért.

Nagy boldogan kijöttünk a zsákmánnyal és felszabadultan csevegtünk az utcán. Ám nem tettünk meg ötven lépést sem, ugyanaz a majomszőrcsoda, ugyanolyan színben és minőségben, ott hevert egy kirakat mélyén, rajta diszkrét árjelzőtábla: 200 schilling.

Benn az üzletben még ebből is engedtek volna vagy ötvenet : : :

Tardos Péter

Ködös, hideg idő

Toncz Tibor rajza

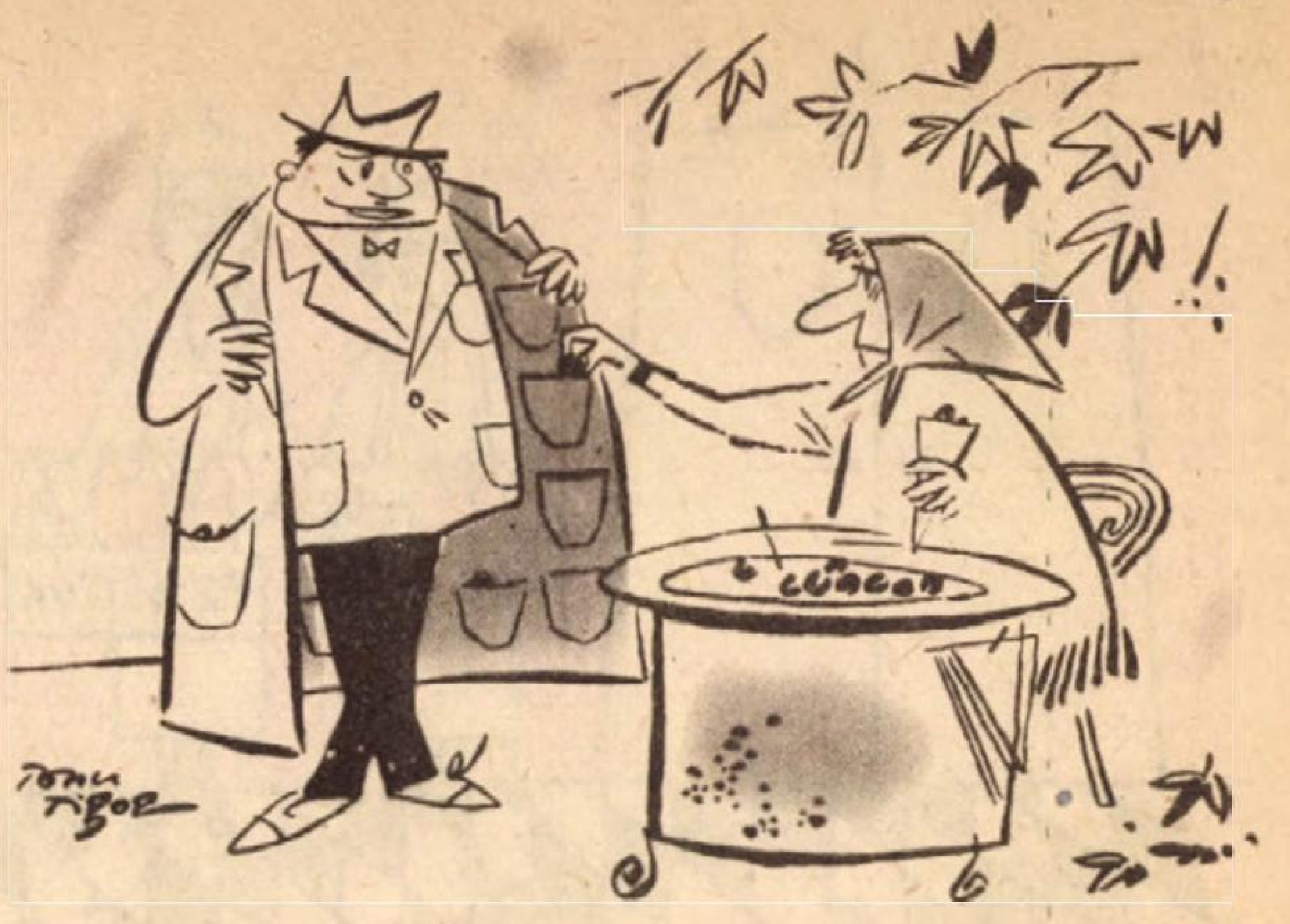

– Mindegyikbe kettőt kérek!

Gondos mama

Pusztai Pál rajza

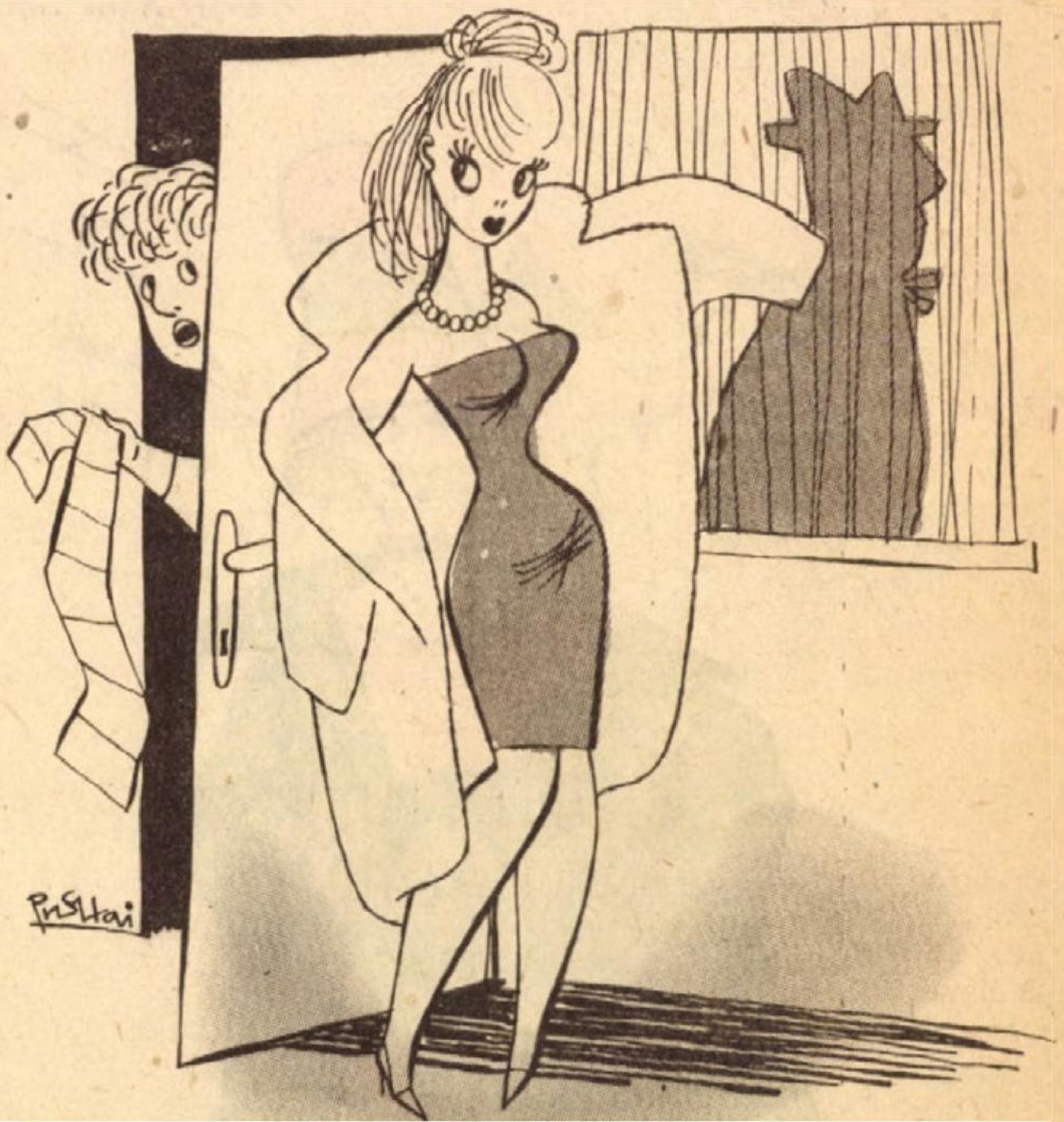

– Csak reggel jössz haza? Akkor vigyél sálat, nehogy megfázz!

Modern lovagi torna

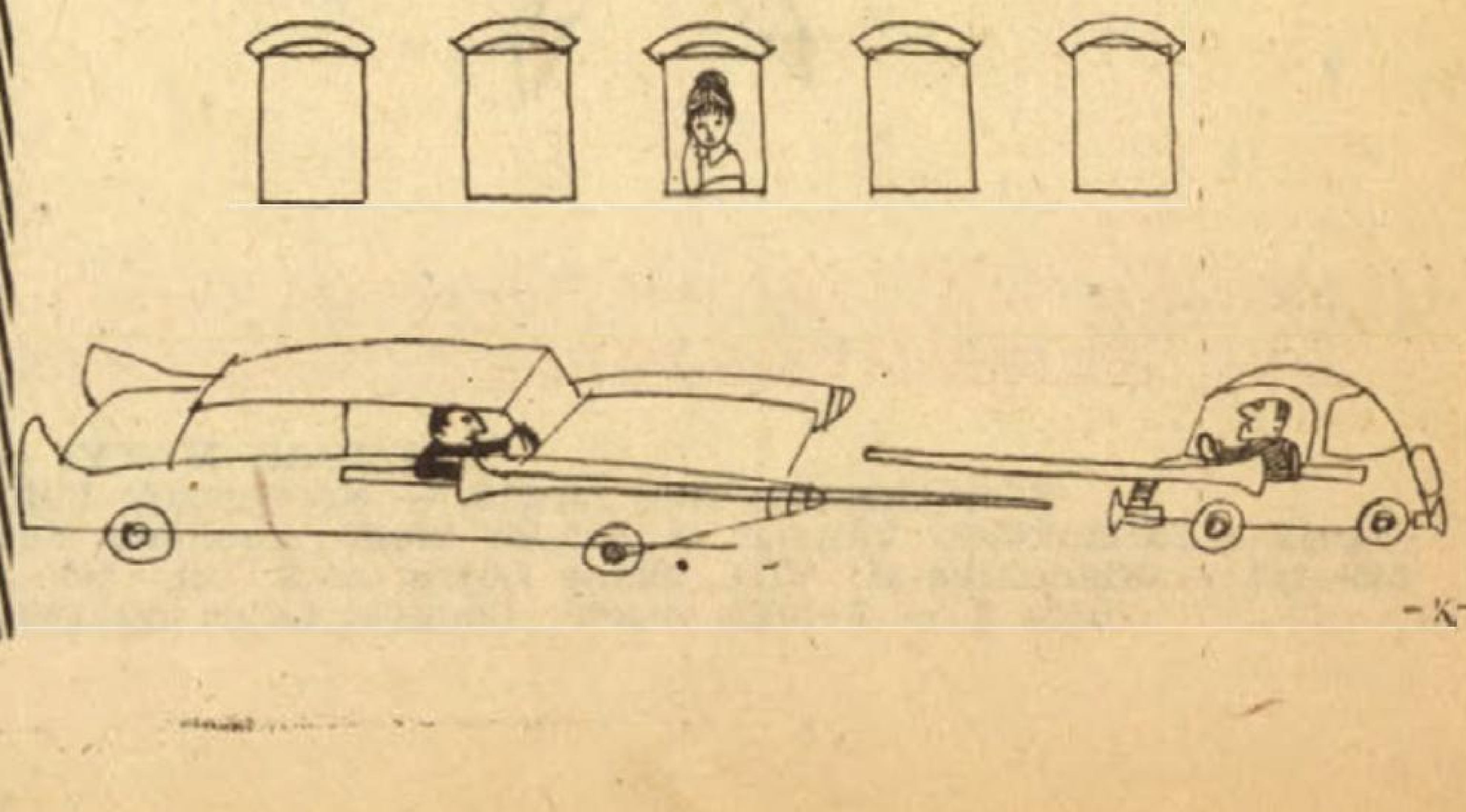Kaján Tibor rajza